

kad šiaurės Vietnamo
Amerikos delegacijų pasita-
rimuose spalio 23 d. ga-
būt paskelbtas susitarima-
apie bombardavimo sula-
kymo.

LAISVĖ

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVĖ, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N.Y.
Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Ir jis pakeitė nusistatymą

McGeorge Bundy laikomas vienu iš "gudriausių" šios šalies politikierių. Per išitus penkerius metus jis buvo prezidento Johnsonso patarėju. Kaip tik jis, o ne kas kitas, ne pats prezidentas, yra taip vadinamas Vietnamo politikos "architektas." Jis sugalvojo vis daugiau ir daugiau armijos ir ginklų siųsti į Pietų Vietnamą. Jis pasiūlė pulti ir bombarduoti Šiaurės Vietnamą. Jis, Mr. Bundy, pakartotinai užtikrino mus, kad militarinis laimėjimas Pietrytinėje Azijoje ir galimas, ir pasiekiamas.

Žodžiu, Mr. Bundy buvo pilno kraujo "vanagas," vyriausybės politikoje nepermaldujamas taip vadinamų "balandžių" priešas. Bet dabar šitas šaltakraujis galvočius jau nebe valdo. Dabar jis pamatė ir įsitikino, kad visa ta kruvinoji avantiūra tikrai baissi nelaimė ne tik Vietnamo žmonėms, bet ir mūsų kraštui. Dabar Mr. Bundy jau sako, kad militarinis laimėjimas Vietname neįmanomas, negalimas, kad reikia ieškoti taikos derbomis. O kad tos derybės ką nors reikštų, tai reikia Šiaurės Vietnamo bombardavimą nutraukti.

Tai, žinoma, labai gerai. Tai dar vienas balsas prie tu, kurie jau dešetkiais milijonų vis garsiau reikalauja, kad Šiaurės Vietnamo bombardavimą ir karą nutrauktų. Gerai, kad Mr. Bundy suprotėjo ir sužmonėjo. Panašiai atsiverčia ir daugiau aršiausių "vanagų." Tai irgi puiku. Visus juos reikia nuosirdžiausiai pasveikinti.

Bet kada atsivers ir savo nelemtos politikos atsisakys Johnsonas ir Ruskas? O turėtų, o laikas. Tęsimas šios skerdynės nebuvo pateisinamas vakar, nėra pateisinamas šiandien. Šio karo nutraukimo ir baigimo reikalauja geriausi šios šalies ir viso pasaulio žmonių interesai!

Didelis, svarbus mokslo žygis

AMERIKOS mokslininkų paleistas erdvėlaivis "Apollo 7" sėkmingai atlieka savo misiją. Apie pusantro šimto mylių atstoję jis su trimis astronautais skrieja apie Žemę. Kai šie žodžiai pasieks skaitytoją, "Apollo 7" gal jau bus baigęs savo kelionę ir nusileidęs. Dabar tai tik dabar svarbu. Svarbu tai, kad jo pagalba mokslininkai daug sužinos apie galimybes kitų ir daug tolesnių kelionių. Jau kalbama, kad gal dar šių metų gruodžio mėnesį bus paleistas erdvėlaivis su vienu ar keliais astronautais, kurio misija bus pasiekti Mėnulio apylinkę, apie jį apskrieti ir sėkmingai sugrįžti į Žemę.

Tokios kelionės galimybę neseniai puikiai įrodė Tarybų Sąjungos mokslininkai. Jie buvo pirmieji erdvėlaivį apskrieti apie Mėnulį ir sėkmingai sugrįžti į Žemę. Tiksliai jame nebuvo žmogaus. Jeigu galima be žmogaus, tai galimas daiktas, kad jau galima ir su žmogumi. Tokios nuomonės yra mokslininkai ir Tarybų Sąjungos, ir Amerikos.

Reakcijos laimėjimas

OHIO valstija buvo paskutinė nusilenkti reakcijai ir George Wallace įtraukti į prezidentinių kandidatų sąrašą. Teismas taip patvarkė. Tuo būdu George Wallace prezidentinių kandidatų sąrašą bus visose 50 valstijų.

Tai panašu į stebuklus. Prasidėjo iš mažo. Faktinai Wallace tiksliai vienoje Alabama valstijoje savo užnugarį turėjo demokratų partijos organizaciją. Iš pradžių niekas rimtai nesusrūpino. Rasistas ir fašistas George Wallace kandidatuoja į prezidentus! O dabar jis kandidatas visose valstijose!

Bet, žinoma, nėra jokių stebuklų. George Wallace užnugaryje yra didžiulės monopolistinio kapitalo jėgos. Jo rinkiminei kampanijai jos suklojo milijonus dolerių. Jo Amerikos Nepriklausoma Partija pasidarė rimta jėga, didžiausias pavojus visoms demokratinėms ir civilinėms laisvėms.

Pirmosios gydytojos

Pirmoji moteris, studijavusi mediciną ir įgijusi gydytoji diplomą buvo Elizabeth Blackwell, gimusi Anglijoje, o medicinos mokslus baigusi 1849 m. Dženivoje, Niujorko valstijoje (JAV), dirbusi vaikų ir moterų ligų gydytoja. Antroji buvo Nadežda Suslova iš Peterburgo. Gydytojos diplomą ji gavo 1867 m. Čiuriche, Šveicarijoje. Sekančiais metais Rusijoje gydytoja buvo pripažinta ir Rudnėva, baigusi Peterburgo Me-

dicinos-chirurgijos akademiją. Anglijoje pirmoji moteris gydytoja — Elizabeth Gare (apie 1870 m.), Prancūzijoje — Madlena Bresco (1875 m.), Vokietijoje — Franciska Tiburcijus, baltarusi Ciuricho universitetą 1876 m., Suomijoje — Roza Pleikel (1882 m.), Austrijoje — M. Keršbaumer (1890 m.).

Viena pirmųjų gydytojų moterų Lietuvoje buvo Barbora Burbaitė-Eidukevičienė, 1892 m. Berno universitete įgijusi okulisto, ginekologo ir vidaus ligų gydytojos specialybę.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

AR PLEPĖJIMAS LIGA, IR KAIP NUO JO GYDYTIS?

Žurnalo "Tarybinė moteris" 8-ame num. skaitome straipsnėlį "Kodėl plepame?"

Tai įdomus klausimas. Jis pirmoje vietoje taikomas moterims — ne visoms, žinoma, bet toms, kurios per daug plepa ir pletkavoja. O tokių yra ne tik pas mus Amerikoje, bet ir Lietuvoje. Straipsnio autorė A. R. padavus vieną kitą pavyzdį, klausia:

"O gal — kyla mintis — moteris kitaip negali? Gal ji privalo daug kalbėti, nes jos kitokia vidinė sandara?"

Tegu atsako ir paaiškina A. R. Ji talkon pasikviečia net du autoritetus. Prašome:

Su tokiu klausimu kreipiamės į VVU Medicinos fakulteto dekaną, įžymų respublikos anatomą Salezijų Pavilonį.

JO ATSAKYMAS: "Nežinau ar teisinga manyti, kad moteriškumas inėšas tam tikrą specifika, kuri trukdo darbiui, gamybai, tarnybai, kaip pavyzdžiui: iniciatyvos stoka, smulkmeniškumas, polinkis į konfliktus, intrigas, plepumas ir pan.

Biologiniai (gamtiniai) skirtumai tarp lyčių, tarp vyro ir moters, turi šia prasme labai mažą reikšmę (išskyrus motinystę) ir yra greičiau protoktas, o ne priežastis vyro ir moters skirtingam vaidmeniui visuomeniniame ir kultūriname gyvenime, skirtingam charakteriui.

Mano nuomone, šios ydos nėra būtinai moteriškos, susijusios su moters biologinėmis savybėmis. Nemaža vyrų taip pat turi daug neigiamų bruožų.

Matyt, darbo sąlygos — daugelyje įstaigų menka darbo drausmė, nesuinteresuotumas darbo našumu, stoka aktyvaus našiau dirbti, santūriai laikytis — leidžia klestėti daugeliui trūkumų, kurių stambus kompleksas nesvetimas mūsų moterims."

Ir dar viena autoritetinga nuomonė. Štai ką galvoja vienas seniausių mūsų respublikos psichologų, Pedagogikos mokslo kandidatas Alfonsas Gučas:

"Nors moteris domisi ir platesnės reikšmės, toliau siekiančiais klausimais, tačiau siekiančiais klausimais, tačiau joms iš tikrųjų tenka daugiau rūpintis šeimos reikalais, vaikų priežiūra ir auklėjimu. Kadangi vyrai dažniau būna užsiėmę darbe, tai visus klausimus, susijusius su šeimos ir vaikų auginimo rūpesčiais, tenka dažniausiai spręsti pačioms. Tų klausimų yra daugybė ir labai smulkų. Reikia juos aptarti ir išsiaiškinti su artimiausiomis bičiulėmis, galinčiomis duoti į vieną ar kitą klausimą atsakymą. Be to, vyrai įpratino moterį domėtis pačia savimi, išlaikyti ir parodyti savo grožį. Argi nereikia apie tai pasitarti su kitomis moterimis? Šie visi dalykai ir daro moterį dažnai smulkmenišką.

Kaip ir kiekvieno žmogaus, taip ir moters būdo savybės, jos charakterį formuoja padėtis visuomenėje. Pareigos formuoja asmenybę. Keičiasi moters vaidmuo visuomenėje, keičiasi ir jos būdo savybės. Dabar pas mus tas procesas ir vyksta."

Ar yra vaistų nuo plepėjimo? Taip ir nesužinome. Gal šiek tiek pagelbėtų

"Tarybinės moters" dažnūs priminimai ir pabarimai. Šio "vaisto" nereikėtų gailėtis. Blogo nepadarytų...

PABAISA KUNIGO SUTANOJE

Šiomis dienomis reakcinėje lietuvių spaudoje buvo su džiaugsmu pranešta, kad lietuvis kunigas Ignatavičius tapo paskirtas Šv. Kazimiero popiežiškos kolegijos Romoje prorektoriumi. Tai gan aukštas katalikų bažnyčioje postas.

O kas per vienas tas sutanuotas lietuvis? Paaiškinimą randame žurnalo "Švyturys" 16-ame numeryje. Jame G. Alekna rašo:

Zenonas Ignatavičius Lietuvoje žinoma figūra. Impulsiškas vadovaujamas žudikų batalione jis tarnavo kapeleonu. Šis batalionas vien 1941 metų spalio ir lapkričio mėnesiais išžudė 46 tūkstančius taikių Baltarusijos gyventojų ir tarybinių karo belaisvių. Prieš tai jis darbavosi Lietuvoje... Ignatavičius ragindavo kovoti už Hitlerio pergalę ir žudikams atleisdamas nuodėmes. Jis išvažiavo į kaimus klausyti žmonių išpažinties, ir po to baudžiamieji batalionai jau žinodavo, ką pakarti ir ką priimti į policiją...

Apie visa tai mūsų žurnalas jau rašė ir spausdintu nutraukus (paties Ignatavičiaus, pabėgusio su hitlerininkais, pamestas Lietuvoje). Nutraukose matėme jį karine uniforma, su pistoletu, pietaujantį su uniformuotais hitlerininkais, žudikų šaudymo pratybose, matėme, kaip jo kariniai degino kaimus, korė moteris... O iš vienos nutraukos kartą su popiežiumi Povilu VI išžvelgiai jį mus dar bartinis šv. Kazimiero popiežiškos kolegijos Romoje prorektorius, Vatikano rūmų kammerjeras Zenonas Ignatavičius... (Italių spauda rašė: "Nacistas Vatikano rūmuose").

Visa tai jau buvo, ir nereikėtų kartoti, jeigu Ignatavičiaus neseniai nebūtų priminė Vatikano radijas. Čia išgirdome, kad šis monsinjoras "buvo labai artimas darbo žmonėms," tarnavo "savo tautai," "teikė dvasinius patarimus ir lietuvių kariams, esantiems Gudijoje," esąs "garbingas ir uolus kunigas," ir kaltinti jį kuo nors "tiesiog absurdiška... Klausais ir galvoji, kad šie žodžiai ne apie Ignatavičių. Jie greičiau apie Vatikano radiją ir pabėgusius iš Lietuvos reakcingus klerikus, kurie talkininkavimą hitleriniam okupantui iki šiol laiko geradaryste.

KUŽDA ŽALIAS LAPAS

Kužda žalias klevo lapas:

—Po manim

Gūžtelė slepiasi,

O joje

Dagiliai tūno,

Bijo vėjo ir perkūno.

Kužda žalias lapas uosio:

—Aš lyg antklode

užklosiu

Cypsinčius volungius,

Jiems supurtysiu pūkus...

Ir žilvičio lapas kužda:

—Aš slepiu lakštutės

gūžta...

Nuo vilkų,

Nuo vanagų,

Nuo vaikų

Piktų nagų...

A. Matutis

LIETUVOS ŽURNALISTAS APIE MŪSŲ MOTERIS IR RINKIMUS

Vilniaus "Tiesoje" (spalio 10 d.) savo korespondencijoje iš New Yorko žurnalistas Albertas Laurinčiukas kalba apie mūsų Amerikos moteris ir prezidentinius rinkimus. Jo pastabos įdomios. Žurnalistas sako:

Amerikietės moteris dar šio šimtmečio pradžioje neturėjo rinkimų teisės. "Jeigu mūsų moteris turi sprendžiamą balsą šeimoje, parenkant, kokia spalva reikia nudažyti namą, tai kodėl mės nepatikime joms pasakyti savo nuomonę prezidento atžvilgiu?" — argumentavo vienas kongresmanas reikalavimą suteikti moterims rinkimų teises.

Šiais metais 62 milijonai moterų turės teisę rinkti prezidentą. Ir, reikia pasakyti,

IŠ LAIŠKŲ

Redakcijai rašo Amerikoje gimusi lietuvaitė kaip jai atrodo "Laisvė."

...Regarding "Laisvė," yes, I do enjoy it very much. It gives me news about a lot of people I met, enjoyed their company and meeting them.

I particularly enjoy "Krislai," "Kas ką rašo ir sako," the articles about Lithuania past and present. I even enjoy the ones about the Catholic Church past and present. I also enjoy very much the letters from Lithuania and most of all the pictures of Lithuania.

Lithuania must be a very beautiful country and I think I would like to see it in the summer, because I hate the winters, but some of the cuts of the winter scenes are beautiful.

I also enjoy the correspondence from various states regarding people who are sick or other news about them. I envy you the banquets and meetings at which there is always some food served...

In other words, I love the Lithuanian language and the people and do not want to forget either the people or the language...

Marian Brydone-Jack
Hollywood, Calif.

"Laisvės" Redakcijai

Draugai,

Man prisimena, kad dar gyvas būdamas drg. Mizara padarė pastabą, jog pakan-ka rašyti korespondencijas iš lietuviškų kolonijų į vie-
na laikraštį, o ne į abudu—"Vilniai" ir "Laisvė." Bet kai kurie mūsų korespondentai to nesilaiko.

Ar nebūtų gerai, kad Jūs padarytumėt pastabą tuo reikalu? Kurie skaitome abu laikraščius, mums skriauda. Ir taip mūsų spaudoje — "Vilnyje" ir "Laisvėje" — ne per daugiausia yra skaitytojų, kada mes dar turime gražaus laiko. Syki tas klausimas buvo pakeltas mūsų LLD kuopos susirinkime.

Draugiškai,
J. A. Dementis
Redlands, Calif.

UNIKALUS LEIDINYS

Vienas didžiųjų Amerikos dienraščių, "The New York Times," ruošia nepaprastą leidinį: išleisti atskiromis knygomis savo savaitinį knygų apžvalgų priedą. Tai būtų pakartota per 73 metus išspausdintų apžvalgų: pradedant 1896 m. ir baigiant 1968 m. Tokie kiekvieno pusmečio apžvalginiai priedai bus sudėti į vieną tomą, atspausdinti gerame, nesenstančiame popieriuje ir drūčiai įrėti. Apžvalgų prasidės Amerikos rašytojo Stefano Crane knyga.

Toks unikalus leidinys bus vienintelis pasaulyje. Jis bus savo rūšies žinijos šaltinis rašytojams, bibliografams, istorikams, mokslininkams, ekonomistams, menininkams, mokytojams, profesoriams, visuo menininkams ir kitiems intelektualams bei eiliniams literatūros mėgėjams.

Prie kalbamojo rinkinio bus pridėtas kelių tomų višiapimantis indeksas (rodyklė), kuriame bus sužymėtos apžvalgų pagal knygos autorius vardą, knygos pavadinimą, apžvalgų bei apžvalgininko vardą ir pan. Tuo būdu skaitytojas lengvai galės susirasti jo ieškomos knygos vertinimą. Visas rinkinys ir indeksas skaitytoją pasieks iki 1970

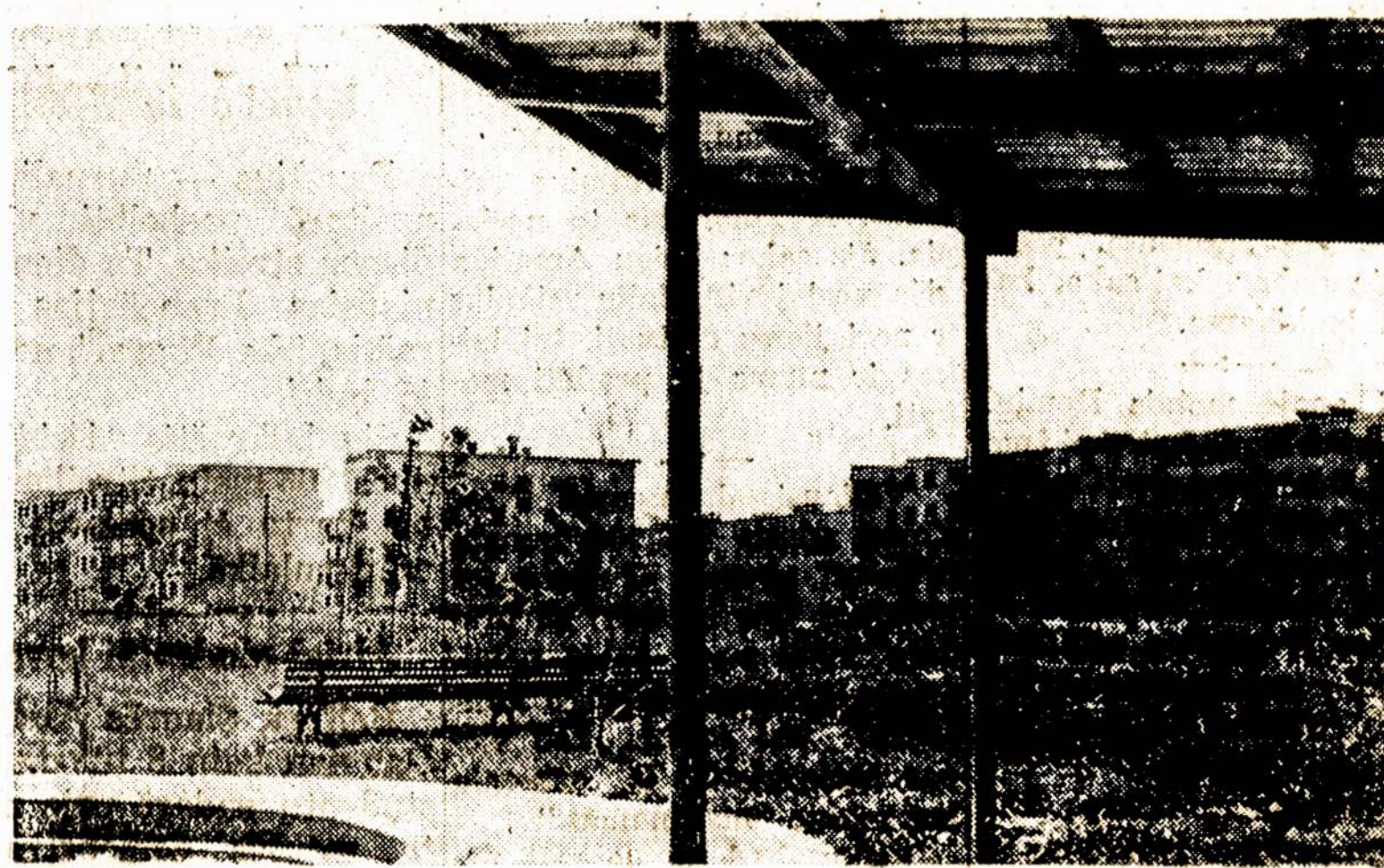
metų pabaigos. Perkantieji visą rinkinį, indeksą gaus nemokamai.

Tik ne visi norintieji galės rinkinį įsigyti dėl jo aukštos kainos. Kas užsisakys visą 73 metų rinkinį, jį gaus už \$3,685.00. Perkant atskirais tomiais — atsisakys \$350.00 daugiau. Aišku, jog pirmiausia juo pasinaudos viešosios ir privačios bibliotekos, mokyklos, universitetai, mokslo įstaigos, knygų kolekcionieriai, rašytojų klubai, knygų leidyklos ir kitos visuomeninės institucijos.

Man rodos, jog T. lietuvis vyriausybė, minėdamas tarybinio gyvenimo 50-me-tinę sukaktį, galėtų toki knygų (literatūros, meno, mokslo, technikos, visuomenės, etc.) apžvalgų rinkinį išleisti. Tai būtų gera rašytojams ir knygos mylėtojams dovana!

A. Petrika

Guolių įvorės, pagamin-tos iš presuoto medžio (lig-nostono) yra žymiai pranašesnės už metalines. Taip tvirtina Poznanės Medžio technologijos instituto mokslininkai. Mediniai guoliai žymiai geriau dirba padidinto drėgnumo, užteršimo sąlygomis. Turėdami mažesnę trinties koeficientą, jie ne taip greit dėvisi ir, kas svarbiausia, — dirba be triukšmo.

Naujoji Akmenė — cementininkų miestas. Kasmet jis auga ir gražėja. Dabar čia gyvena daugiau kaip 7 tūkstančių gyventojų. Nutraukioje Kosmonautų gyvenamasis kvartalas. A. Dilio nutraukio.

Kauno tekstilinkai

Kauno tekstilė žinoma jau nuo XV šimtmečio. Šiuo metu kas ketvirtas šio miesto darbininkas — tekstilinkas.

Hitlerinkai daugelį įmonių pavertė griuvėsiais, išgrobstė įrengimus, o Kauno tekstilės pramonės įmonėse dirba 8 kartus daugiau žmonių negu 1939 metais. Ir darbų mechanizavimo lygis žymiai aukštesnis.

Nemažas kauniečių įnašas, kad Lietuvoje vienam gyventojui pagaminama daugiau vilninių ir lininių audinių, kojinių, negu Amerikoje, Kaune pernai pagaminta 7 milijonai metrų vilninių, 18 milijonų metrų šilkinų audinių, 24 milijonai vienetų viršutinio ir baltinių trikotažo, 36 milijonai porų kojinių.

Neseniai statybinius pastolius nusimetė stambiausias respublikoje A. Petrauskas medvilnės verpimo fabrikas, kuris kasmet pateiks po 4,000 tonų įvairių verpalų. Naujajame pramonės rajone iškilo "Litekso" vilninių audinių fabriko apdailos cechasis. Jo metinis pajėgumas — 1,5 milijono metrų audinių. Senąjį Vilijampolę papuošė keturaukštis "Silvos" kojinių fabriko korpusas, senamiestį — "Limos" fabriko 5,000 verpsčių verpykla. Naujuosiuose cechuose montuojami moderniausi tėvyniniai ir užsienio firmų įrengimai.

Kaune iškilo didžiausia Europoje dirbtinio pluošto gamykla. Kauniečiai pirmieji šalyje pagamino triacetatą, paruošė triacetatinio šilko gamybos technologiją. Už šį svarbų darbą grupė įmonių ir Kaune veikiančio Tekstilės pramonės mokslinio tyrimo instituto specialistų paskirta respublikinė premija.

Kauniečių gaminiai aukštai vertinami tarptautinėje

rinkoje. 1958 metais Briuselio tarptautinės parodos aukso medaliu buvo pažymėti "drobės" fabriko audiniai. 1965 metais jubiliejinėje Leipcigo mugėje aukso pelnė "Kauno audinių" fabriko šilkas "Žerutis". Tarptautinio Maskvos mados festivalio ir audinių parodos diplomai pernai paskirti patiems naujausiems "Kauno audinių" gaminiams.

Neseniai Kaune įvykusioje visasąjunginėje šilkinų audinių apžiūroje aukščiausio įvertinimo susilaukė "Kauno audinių" fabriko ir P. Ziberto šilko kombinato triacetatiniai audiniai. "Kauno audinių" fabriko rekomenduota padaryti unikalių šilkinų audinių įmonė.

Specializuosis ir kiti fabrikai. "Drobė" leis kostiuminius audinius, kurių gamybai naudos 40-50 procentų sintetinių verpalų. "Lima" aus šukuotinius audinius sukelėms, "Spartuolio" produkcija bus skirta mūsų mažiesiems.

Mokslininkai ruošia Kauno audimo ir trikotažo įmoniu išplėtimo planus. Netolimoje ateityje jos pateiks šalies vartotojams du kartus daugiau šilkinų ir vilninių audinių, negu išleidžia šiuo metu.

H. Labanauskas.

Naudinga stovykla Bratislavoje

Trisdešimties Kauno Politechnikos instituto studentų grupė grįžo iš Čekoslovakijos. Ten buvo organizuota darbo ir polio stovykla kartu su Bratislavos aukštosios technikos mokyklos studentais. Lietuvos studentai dirbo dviejuose Bratislavos statybos baseinuose, susipažino su vietos statybinių darbų organizavimu ir metodais.

Pregresas

Šen ir ten pasidairius

Vos paėmus į rankas laikraštį iš mūsų gimtojo krašto, staiga akis patraukia įdomios žinios apie sparčiai kylantį progresą mokslo srityje. Ypatingai stebina išsivys Lietuvos mokslininkai savo išradimais, kad ir jie prisideda prie Tarybų Sąjungos mokslininkų savo sudėtingu moksliniu įnašu erdves tyrimui.

Sakoma, kad Lietuvos mokslininkai yra daug kuo prisidėję prie erdvėlaivio "Zond-5", kuris apskrido aplink Mėnulį ir vėl sugrįžo į Žemę, nustebindamas viso pasaulio mokslininkus.

Mes didžiujamės, kad mažytė mūsų gimtoji šalis išauklėjo tokius žymius mokslininkus, kurie savo išradimų detalėmis prisideda prie TS pasiuntimo žmogaus į Mėnulį.

Pennsylvanijos valstijos švietimo Taryba, panagrinėjusi bendrą šiuometinę viešųjų mokyklų padėtį, pareiškė, kad daugelyje mokyklų mokslas nevyksta taip sklandžiai, kaip turėtų vykti...

Philadelphiaje negrų leidžiamas dukart savaitraštis "The Philadelphia Tribune" nusiskundžia, kad negrai policininkai turi grumtis ne tik su daugelįjančiomis kriminalystėmis, bet ir su baltaisiais policininkais, rasistais, kurie negrams diktuoja prieš jų sąžinės laisvę ir juos persekioja. Pavyzdžiui, policijos profesinės Broliškos Sąjungos pirmininkas John Harrington ragina negrus balsuoti už Ku Klux Klano išperėtą prezidentinį kandidatą Geo. Wallace.

Yra ir daugiau aukšto rango policininkų, kurie karštai agituoja balsuoti už

žymųjį rasistų vadą George Wallace. Ot ko Laisvės varpas susilaukė!

Jau gavome ir 3-čią "Šviesos" numerį. Nors dar ne visą perskaičiau, bet atrodo, kad straipsniais turiningas. Yra įdomių pasiskaitymų. LL D dar gali didžiulis, kad išgali išleisti tokį gražų literatūrinį žurnalą. Tas parodo dar tvirtą mūsų Draugijos stovį. Bet ko kiems galams naudoti spaudai tokį storą popierių?

Dar tik neseniai, prisimeinu, "Laisvės" redaktorius drg. A. Bimba Krisluose išbarė Tarybų Lietuvos laikraščius ir žurnalų leidėjus už labai smulkų jų spaudos šriftą, kurį sunku skaityti senesnio amžiaus skaitytojams. Aš pilnai sutinku, su drg. Bimbos pastaba. Labai vietoje. Bet mes pažvelkime į šio "Šviesos" 3-čiąjį numerį, ir jame susirasime keletą puslapių, kurie raidžių smulkumu pamėgdžioja TL spaudą.

Prieš kiek laiko atsibadojo į Philadelphia į respublikonų prezidentinis kandidatas Richard Nixon. Didžiojo verslo gatvėje prie Broad ir Chestnut St. pravažiuojanti limozinai Nixoną pasitiko didžiulė minia — apie 70,000. Didžiausias krūvas supylė karpytų popierių.

Bendrui pažvelgus į abiejų didžiųjų politinių partijų priešrinkiminę agitaciją, išryškėja, kad republikonai pila šimtu procentų daugiau aukso savo kampanijai, negu demokratai.

Mūsų gūlbės

Prieš keletą metų gražuolės gūlbės galima buvo matyti tik Žuvinte, Lazdių, Vilkaviškio ar Kapsuko rajonų ežeruose. Dabar jos smarkiai plinta: ne veltui sakoma, kad Lietuva tapo gūlbų kraštu.

Dar 1937 metais Žuvinte dvi gūlbų poros sukrovė lizdus ir bandė perėti. Bet jų kiaušinius sunaikino brakonieriai. Ir tik po metų viena gūlbų pora išvedė jauniklius. Tai buvo pora, davusi pradžią garsiai Žuvinto gūlbų karaliū. 1960 metais Žuvinte buvo 50 gūlbų porų. 1962-1963 m. sunki žiema smarkiai sumažino šį būrį. Tačiau greitai nuostoliai buvo išlyginti. Ir šiais metais Lietuvos vandenyse apsisistojo 528 gūlbės, iš kurių 130 porų perėjo ir išsivedė jauniklius. Gūlbės užregistruotos septyniasdešimt trijuose vandens baseinuose, aštuoniolikoje rajonų. Šiomet gūlbės įsikurdino septyniolikoje naujų vandens baseinų. Žuvinte gyvena 72 poros, Nemuno žemupyje — 85, Kuršių mariose — 36, Dusios ežere — 30, Žalčio ežere — 20. Atrodo, gūlbės, prieš porą metų atvežtos iš Žuvinto, apsigyvens ir Molėtų rajone.

Indijos gyventojų skaičius

New Delhi. — Šių metų rugsėjo 1 d. Indija turėjo daugiau kaip 526 milijonus gyventojų. Gyventojų skaičius kasmet pakyla maž-

Mūsų sveikatos reikalai

Neurozė---nerviniai sutrikimai

Gyd. č. GRIZICKAS

Vis dažniau minime nervus. Esą, "sutrikę nervai", "viskas prasidėjo nuo nervų..." Neretas skundžiasi irzlumu, bloga nuotaika, nervingės pusiausvyros stoka ir t.t. Ar visada padidintas nervingumas yra ligos požymis? Tikrai ne.

Daugelis mažų konfliktų autobuse, parduotuvėse, gatvėse, šeimoje yra ne kas kita, kaip storžieviskumas. Po "nervingumo" skraistė žmonės bando pridengti savo vidinį grubumą, išsilaikymo stoką.

Kitas dalykas yra funkcinės nervų sistemos sutrikimas — neurozė. Skirtingai nuo vadinamųjų organinių nervų sistemos ligų, kaip smegenų uždegimas, insultas, neurozių atvejais nepastebime nervų sistemos aiškių pakitimų. Tai laikini nervinės veiklos sutrikimai, praeinantys, kai pašalinamos juos sukėlusios priežastys. Tačiau ši liga veikia labai slepieniai.

Padidintas nervingumas daugelyje kapitalistinių šalių išaugo iki rimtos socialinės problemos. Del neurozės kas antras JAV ir kas trečias Prancūzijos miestiečiai skundžiasi nemiga. Bėgdami nuo nervų sistemos pertempimo, žmonės bando "pirkti" sveikatą vaistinėse, gausiai vartodami raminančius vaistus, kurių gamyba ir pardavimas smarkiai auga.

Kas sukelia nervingumą

Kas sukelia padidintą žmonių nervingumą? Nepalankios gyvenimo sąlygos, ilgalaikis persidirbimas, nerviniai sukrėtimai, kuriuos gali lydėti nervų sistemos pertempimas ir išsekimas. Žmogus ima jaustis pavargęs, mažiau darbingas, irzlus, blogai miega. Jis tarsi nebeemoka džiaugtis tuo, kuo normalus žmogus turėtų gėrėtis.

Daugeliu atvejų neurozės darbas neįdomus arba blokuojamas organizmo veikla. Kitoks vaizdas, jei darbas neįdomus arba blokuojamas organizmo veikla. Kitoks vaizdas, jei darbas neįdomus arba blokuojamas organizmo veikla. Kitoks vaizdas, jei darbas neįdomus arba blokuojamas organizmo veikla.

VANITAS VANITATUM?!

Tuštybių tuštybė

Žengėm rudenį mes už pirščiukų,
Mintys srovėno drauge,
Kapinių link takeliu pasukom,
Bridome lapų danga,
Atsidžiaugt peizažo margybe suskatę.

Prietas sako, jei įsimylėję
Dviese užsukis į kapus,
Nežengt jiems gyvenimo bendra alėja,
Laimė svajota sudus,
Bet mes buvome prietariais netikėt tvirtai nusistatę.

Antkapiai, statulos — viskas sustingę...
Angėlių — suglausti sparnai...
Užrašai skaudūs, liūdni, sopulingi...
"Gėdi žmona, vaikai..."

O ant vieno akmenio raidės: "Vanitas vanitatum!"

Vanitas vanitatum? Argi? Iš kur tai?
Šventraščio žodžiai? Tikrai?
Reiškia — tuščia plušėti, kurti,
Žemę mylėti, karštai,
Nes viskas — tuštybių tuštybė! Vanitas vanitatum!

Vanitas vanitatum šis miestas baltas?
Miestas mūsų tėvų!
Mirusių rankom iš griuvėsių prikeltas,
Pilnas moksleivių guvių!
Verias į gyvenimą kelią ir mums — tiesų, platų!

Vanitas vanitatum? O ne! Taip lemta,
Kad miega po žygio jie...
Mirksnį agonijos klauk išskente,
Išlis ramiai lyg namie
Ir žingsnį mūsų kiekvieną stebi ir mato...

J. Šimonis

nas pervargimas, persitempimas.

Gyvenime būtinas ritmas: darbą turi keisti poilsis. Bet jo ne visuomet laikomės. Ypač tai pasakytina apie protinio darbo žmones. Dažnai jie dirba be režimo, daug, užsidarę kambariuose, kabinetuose, be oro, be judėjimo! O darbas įtemptas, su nerviniu, psichiniu krūviu. Visa tai išsekina nervų sistemą. Dažnai žmonės tai pajunta per vėlav. Kaip fizinį darbą dirbančiam reikalinga kūno ramybė, dvasinis penas — knyga, radijas, televizorius, taip protinį darbą dirbančiam — raumenų veikla. Judėjimo reikšmę galima prilyginti orui, vandeniui, maistui.

Ne mažiau svarbu, kokie santykiai kolektyve. Esant nesutarimams, kitiems nesklaidumams, didelė nervų sistemos energijos dalis eikvojama rūpesčiams, emocijoms pergyvenimams. Tai nereiškia, kad darbe negalima kritikuoti viens kitą. Bet kritika turi būti principinga, be noro pažeminti žmogaus orumą.

Gerai santykiai kolektyve daug priklauso ir nuo vadovo, jo mokėjimo išlaikyti taktą, įsigilinti į atskiro darbuotojo reikalus. Reikia mokėti ir pabarti, ir pagirti. Sakoma, kad psichologu būti neįsmokysi, bet mokymas bendrauti su darbo draugais, pavaldiniais dažnam praverstų: mažiau buntų įžeistų, mažiau skundų, vyrautų geresnė nuotaika.

Bendravimas su žmonėmis

Neteisybės (tariamasi ar tikros) pergyvenimas gali pasireikšti ir liguistai. Be to, atskirų žmonių reakcija į vieną ar kitą žodį, poelgį yra nevienoda. Ne be reikalo sakoma, kad bendravimas su žmonėmis reikalauja meno. Kartais konfliktą užgesinti galima labai paprastomis priemonėmis — giedra šypsena, atidumu, noru padėti.

Sveikata ir liga priklauso tiek nuo daugelio išorinių poveikių, tiek nuo paties žmogaus vidaus struktūros, psichikos, asmenybės bruožų. Nesekmės sukelia pergyvenimus kiekvienam, bet ne kiekvienas susserga neuroze. Vieni tvirtai perneša gyvenimo sunkumus, kiti traukiasi, palūžta.

Turi prasidėti anksti

Nervų sistemos stiprinimas, vystymas turi prasidėti nuo ankstyvos vaikystės. Miego ir maitinimo režimas ne tik ugdo vidinę discipliną, bet ir pratina prie gyvenimo tvarkos. Reikia mokyti reguliuoti emocijas, nugalėti skausmą, baime. Auklėjimo klaidos, tiek per dėtas vaiko lepinimas, tiek pernelyg griežtos bausmės, gali vystyti asmenybę be emocijų pusiausvyros.

Mūsų idealas — tvirtavali, jautrus žmogus. Šis idealas daug kuo priklauso ir nuo mūsų pastangų, pačių saviuoklos.

Sezono pradžia gastrolėse

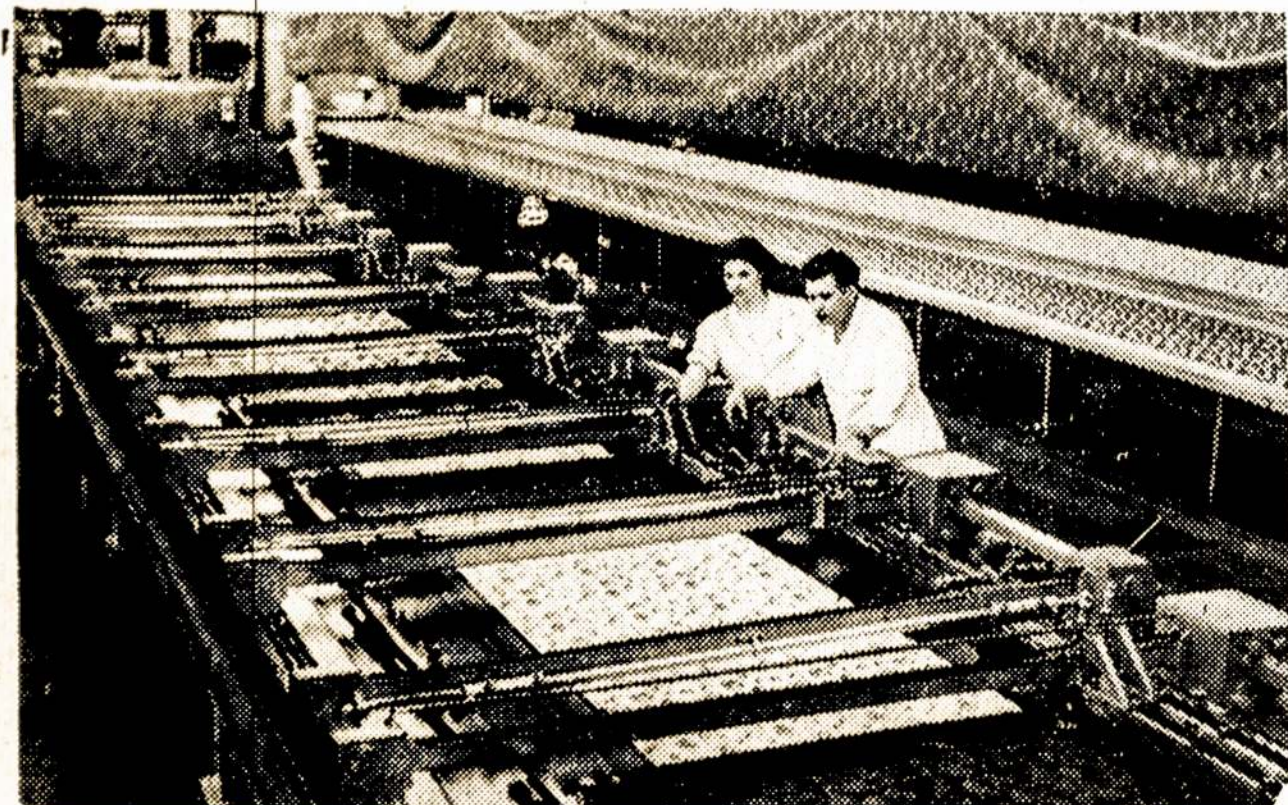
Po vasaros poilsio Vilniaus Jaunimo teatras vėl pradeda sezoną. Pirmoji trupė išvyko į Dzūkiją ir Varėnoje parodė Dž. Osbornos spektaklį "Atsigręžk rūstybėje" (režisierius — V. Čibiras). Po gastrolių maršrutai nusitęsė į Daugus, Alytus, Veisiejus, Leipalingį, Prienus, Jiezną, kolūkius.

Čia ne gėlininkės, o "Kauno audinių" fabriko koloristė V. Pečelinienė (iš kairės į dešinę), vyriausioji dailininkė R. Morkvėnienė ir dailininkė J. Masiulienė kuria naujus audinių raštus. Įvairiaspalviai gėlių žiedai — geri dailininkų pagalbininkai.

Vilniaus Modelių namų darbuotojai demonstruoja naujus drabužius, pasiūstus iš kauniečių tekstilinių audinių.

Šiuolaikiniai marginimo agregatai P. Ziberto šilko kombinate, kuris išleidžia iki trijų milijonų metrų margintų audinių per metus.

Detroit, Mich.

Ieva Mizarienė sustojo
Detroito važiuodama
iš Čikagos

Sekmadienį, spalio 13 d., įvyko Draugijų salės palai-
kymui pietūs. Pietautojų
buvo daugiau negu tikėtasi.
Frank Nakas atvežė Ievą
Mizarienę iš aerouosto kai
visi pietautojai jau buvo
prie stalų. Pradėjus valgy-
ti, salės gaspadorius-pietų
pirmininkas pareiškė, kad
čia randasi viešnia neseniai
grįžusi iš Lietuvos draugė
Ieva Mizarienė, ji pasakys
ką naujo, ir programos ve-
dimui pristatė Stefaniją Ma-
sytę.

Mizarienė pradėjo kalbą
lyg švelniai girdinčiu balsu.
Bet tuojau balsas sustiprėjo,
girdėjosi išsireikimai:
"Graziai kalba." Kai užbai-
gė prakalbą, delnų trenks-
mas pasigirdo garsingai.

Mizarienė pasakojo, kad ji
buvusi keturis kartus Lietu-
voje ir prieš šiu metų vizitą,
buvusi 1965 metais. Nuo to
laiko Lietuvoje esąs kitoks
vaizdas. Dabar Lietuva
esanti pusiau agrikultūrinė
ir pusiau industrinė. "Šiau-
lių miestas buvo po II ka-
ro griuvėsiai, dabar viskas
naujai išbudavota," pasakė
kalbėtoja.

Žmonės turi užtenkamai
maisto, gražiai pasirodė,
ypatingai jaunimas visoke-
riopomis spalvomis. Mergi-
nų suknelės esąs trumpos,
kaip amerikiečių "mini
skirts." (Čia kryptu išvė-
žės. Yra sakoma, merginos
randasi dviejų rūšių: vie-
nos, kurios neapkenčia "mi-
ni skirts"—trumpų suknelių,
o kitos, kurios turi gražias
kojas, labai mėgsta jas).

Mizarienė papasakojo
apie Lietuvos klestėjimą.
Lietuvos išdirbiniai esą
siunčiami ne tik į socialisti-
nes respublikas, bet ir į
kitas užrubežines šalis.

Užsibaigus prakalbai bu-
vo įvairių klausimų.

Klausė žmonės, kodėl vi-
zitorių neleidžia vykti pas
gimines? Dėl ko leidžiama
išbūti ilgai Lietuvoje vie-
niems, o kitiems tik Vil-
niuje susitikti su giminė-
mis? Ar Lietuvoje tebemo-
kinama teologinis mokslas?

Kalbėtoja tinkamai atsakė
į minėtus klausimus.

Vienas klausimas buvo:
iš Lietuvos atvykę į Ameri-
ką išbūva kelis mėnesius,
kodėl negalima tas Lietuvoje?

Mizarienė atsakė: Lietu-
viai, kurie ilgokai išbūva
Amerikoje, yra jų giminių
atkviečiai, kurie užtikrina
visus reikmenis ir apsaugą
tam žmogui. Jeigu jūs gi-
minės Lietuvoje pasikviestų
jūs į Tėviškę ir duotų to-
kius užtikrinimus, galėtu-
mėt išbūti Lietuvoje apie
pusmetį laiko.

Taipgi, kalbėtoja prisimi-
nė kaip Amerikoje traktuojami
vizitoriai leidžiami tik
į tam tikras vietas, o nei
žingsnio pas gimines.

Mizarienė prisiminė trum-
pai apie šalies prezidentini-
us rinkimus ir apie mūsų
lietuvišką pažangiąją spau-
dą ir organizacijas.

Vėliau kalbėtoja atvežė F.
Nakas į Detroito Lietuvių
klubą. Čia prie stalo susė-
dė aštuonios, kalbėjoms ir
išuostinom po stiklinę, kaip
Indijonai sako, "fire wa-
ter".

Paskiau Nakai parsivežė
Mizarienę pas save, o vėliau

nuvežė pas N. Astrauskie-
nė, kur ji nakvojo. Pirma-
dienį Nakai nuvežė ją į ae-
rouostą ir čia jau buvo su-
die draugei Mizarienei!

Galima padėkoti Frank
Nakai ir jo žmonai už jų
paslaugą.

--- -- --
Detroito Tigers beizbolės
konkursą laimėjus įvyko
"linksmybės" "revoliucija."
Nuo 5 val. vakare iki 12 val.
nakties Woodward Ave. bu-
vo užsiblokavusi nuo Grand
Circus Park iki East Jef-
ferson. Važiuotė sustojo,
visi leidžia mašinų triūbas
kiek gali, rėkia kaip pakvai-
sę. Vėliau Woodward Ave.
tapo užblokavo, kad, tie ku-
rių automobiliai pakliuvo
ten, niekur negalėjo pasiju-
dinti.

Beizbolės mylėtojai žvie-
gė, šoko, gerdami degtinę iš
bokalų, arba mažesni čiulpė
Pepsi-Cola.

Tuli išsireiškė, kad tik
neįvyktų riaušės. Policija
buvo prisirengus. Tačiau,
tik vieną kas nors nušovė,
kitą papiovė, trečią api-
piastė. Kai kurie išdaužė
keleto krautinių langus ir
apiplėšė.

Policija areštavo virš dvi-
dešimtų už visokius prasi-
žengimus. Pagal policijos
nuožiūrą, buvę arti šimto
tūkstančių Tigers garbinto-
jų.

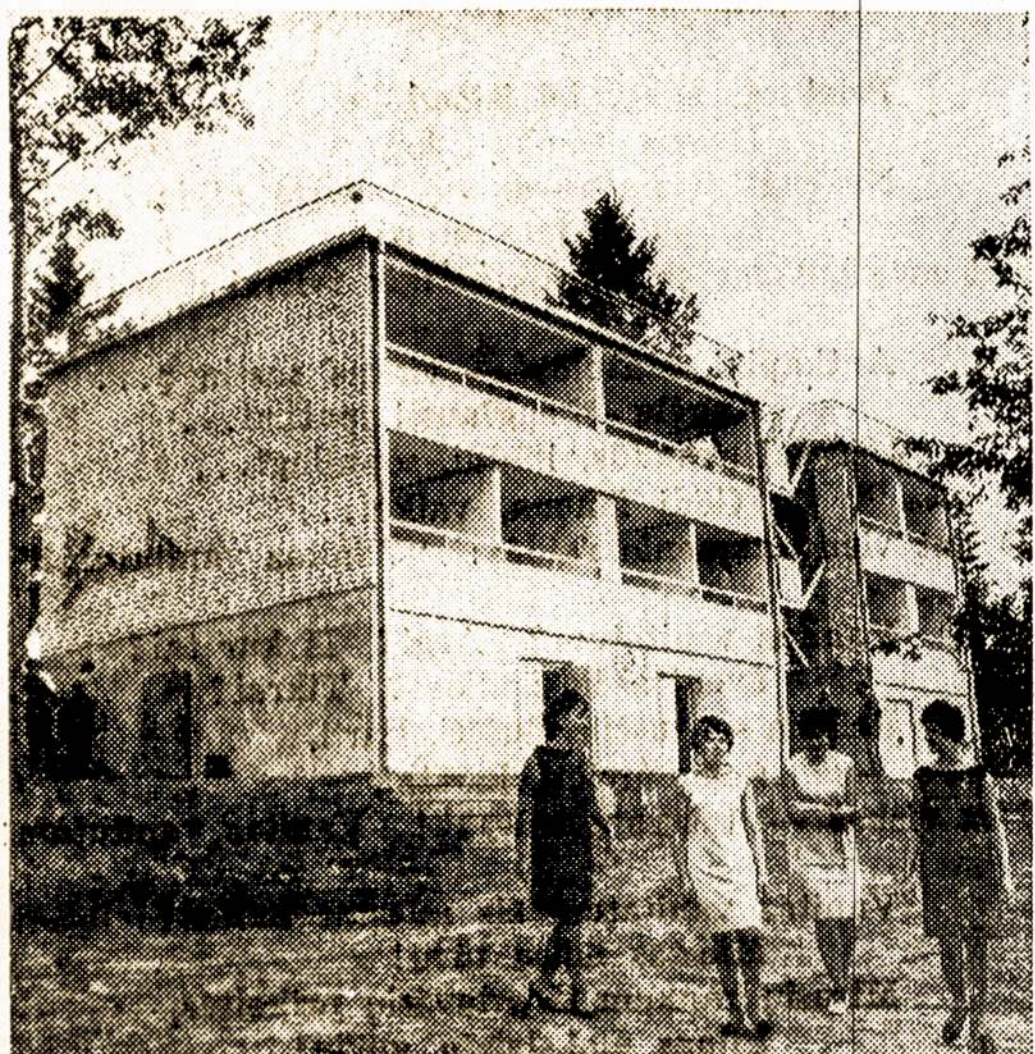
Tigers žaidėjams grįžtant
iš St. Louis į Metropolitan
airportą, publikos tiek daug
prisirinko, užblokavo orlai-
vių nusileidimą. Tigers ne-
galėjo nutūpti ir turėjo nu-
sileisti Willow Run airpor-
te. Bet ir čia pasitiko juos
apie 400 Tigers gerbėjų.

Apie penktą valandą prasidėjo
visokių popierių mė-
tymas ant Woodward Ave.
Tiek privertė, kaip žiemos
laiku sniego. Petlioriai par-
davinėjo visokias plastikines
ilgas raudonas triūbas,
kurios ausims nedavė ra-
mybės.

Daugiau buvo girtų de-
monstrantų negu blaivų. Ir
tas elgėsi, šauksmas, rik-
smas, triūbijimas, rankas už-
kėlus žviegimas, atrodo lau-
kiniskai. Bet jiems buvo
linksmybė.

Reporteris

Dublinas. — Airijos pre-
zidentas De Valera atžymė-
jo savo 86 metinį gimta-
dienį.

Kam teko važiuoti pro Šeduvą, tas neiškentė neap-
silankęs "Užuovėjoje" arba "Medžiotojų svetainėje."
Neseniai ant Arimačių ežero kranto pastatyta dar viena
užėiga — "Žirnelis." Svečias čia gali išgerti putojančio
alaus, pailsėti.

Užeigos interjerą puošia žinomo liaudies meistro V.
Jaručio metalo kaliniai ir S. Žigulio medžio dirbiniai.
Nuotraukoje: "Žirnelio" aludė.

Chicago, Ill.

Paliegiusių ir skurdžių
bėdos

Cook apskrityje yra 9,000
gydytojų, bet tik 100 jų ap-
tarnauja 275,000 beturčių,
negalinių mokėti pilną gy-
dytojo ar ligoninės mokes-
čio.

Medicare ir medicaid fi-
nansuoja privatinės ligoni-
nės ir gydytojus, kurie pri-
ima beturčius ligonius, bet
tik per didelę bėdą gaunama
ligonių vieta tose ligoninė-
se ar gydytojo patarnavi-
mas. 50 nuosimčių miesto
negrų patenka tik į Cook
apskritys ligoninę.

Ligoniui įeiti ligoninėn
galima tik per gydytoją,
praktikuojantį toje ligoni-
nėje. Bet iš 6,000 tokių pra-
tikuojančių gydytojų baltų
jų ligoninėse tik 125 yra
negrai. Negrai, gyvenanti
getuose, turi važiuoti 16 my-
lių (1 abi puses), kad pa-
siekti Cook apskritys ligo-
ninę ir pasiektų išlaukti tris
ar daugiau valandas, kol
gaus apžiūrą arba pasikal-
bėjimą su gydytoju. Betgi
baltųjų ligoninių yra tik už
mylios nuo jų namų.

Čikagos universitetas, ku-
ris veda sveikatingumo cen-
trą Woodlawn apylinkėj, pra-
neša, kad rajone, kur gyve-
na 80,000 šeimynų, nėra nei
vieno praktikuojančio gydy-
tojo.

Tai tokia padėtis su be-
turčių gydymosi reikalais.

Elsie

Philadelphia, Pa.

Rengiamės susitikti

Taip, jau atslinko rudas
rudėnėlis. Medžių lapeliai,
gėlių žiedeliai jau atgyveno
savo amželi. Visur rengia-
masi žiemoti. Mes lietuviai
irgi glaudžiamės kur nors
po stogu. Per žiemužę ne-
gi sėdėsi kad ir šiltame kam-
barėly. Turėsime parengi-
mėlius, sueigas. Susieisime,
pasikalbėsime, aptarsime
svarbius reikalus, o jų tu-
rime daug. Štai mūsų spau-
dos vajai, reikia ją platinti,
palaikyti. Štai Literatūros
Draugija leidžia svarbias
knygas, reikia daugiau na-
rių. Ir dargi labai malonu
susipažinti su garbingais ir
tolimais svečiais lietuviais,
kurie nepamiršta ir phila-
delphiečius aplankyti. O jų
turėsime.

Dabar mums patogiau.
Vasaros laiku kad ir kaip

mėgom susieiti kur nors lau-
kuose, bet nuvykti buvo
daug sunkumų. Dabar kas
kita. Gyvenanti miesto ri-
bose sėda į busą J ar K.,
atvažiuoja iki Chekton ir
Wayne Ave. išlipa eina porą
blokų į North pusę, ir štai
numeris 6024 Wayne Ave.
Eina iki antro namelio, kur
svečiai bus sutikti. Iš kitų
miesto dalių važiuojantieji
Broad St. subway išlipa ant
Erie Ave., sėda į gatvėkarį
No. 53, einantį į West pu-
sę, išlipa tik ant Walnut.

Tas labai įdomus pokylis
įvyks lapkričio trečią dieną,
sekmadienį, tik už dienos
prieš prezidentinius rinki-
mus. Pietus valgysime 12
valandą. Tai bus laiko pasi-
kalbėti, o iš toliau atvykę
gals anksčiau į namus su-
grįžti.

Dėl to prašome anksčiau
susirinkti.

Južintiškis

MIAMI, FLA.

Labai gaila, kad Aido
Choras neteko geros, darbš-
čios narės. Marijona Putai-
tė, po vyru Valgysinė, po
trumpos ligos, sulaukus 73
metus, spalio 11 d. mirė.

Marijona priklausė prie
pažangių organizacijų—Lie-
tuvų Socialio Klubo, Lietu-
vių Darbininkų Susivieniji-
mo ir Aido Choro. Kada
sveika buvo, jinau daug dir-
bo banketuose prie valgių
gaminimo. Jinau mylėjo kul-
tūrą ir daile, dainavo Aido
Chore. Jai susirgus, nu-
vežta į ligoninę ir po trum-
pos ligos mirė.

Choristai ir artimesni
draugai paskutinį kartą at-
sisveikino su ja ir spalio
13 d. jos palaikus išvežė į
Stoughton, Mass., ir ten pa-
laidojo.

Išsėkis amžinai Amerikos
šaltoje žemėje. O mes pa-
silikę tęsime savo nebaigtus
darbus, skleisime lietuvišką
dainą Amerikoje.

Aido Choro pirm.
J. W. Thomsonas

Joachimas Barandas

Žiūrėdami čekoslovakiš-
kus filmus, tikriausiai, pas-
tebėjome, kad daugumą jų
gamina Barandovo studija.
Tačiau, tur būt, mažai kas
žino jos vardo kilmę.

Studija įsteigta dar 1932
m. Prahos priemiestyje Ba-
randove, ant Vitavos kranto.
Priemiesčio pavadinimas
sietinas su mokslininko —
geologo ir paleontologo Jo-
achimo Barando vardu.

J. Barandas (Barrande)
gimė 1799 m. Sogo mieste
Prancūzijoje, Aukštutinės
Luaros departamente. Di-
desniąją gyvenimo dalį jis
praleido Čekijoje kaip po-
litis emigrantas. Čia kles-
tėjo ir jo mokslinė veikla.

Čekijoje speleologai lanko
Barandovo olą, mineralogai
žino mineralą baranditą,
botanikai — išnykusį patai-
sinį augalą Barrandeiną. Yra
ir Barandienu vadinama
teritorija.

J. Barandas mirė 1883 m.,
palikęs 22 tomų studiją apie
viduriniojo siluro periodą
Bohemijoje.

Vieno naktinio klubo sa-
vininkui Beiruto valdžia
įsakė nukabinti afišą, vaiz-
duojančią nuogas šokėjas.

Kitą dieną afišos vietoje ka-
bojo skelbimas: "Mūsų šo-
ka basos iki pat kaklo."

ST. PETERSBURG, FLA.

LLD 45 kp. susirinkimas

Spalio 6 dieną Laiškanėsių
salėje įvyko LLD 45 ku-
pos susirinkimas. Narių at-
silankė gražus skaičius.

Kuopos valdybos ir komi-
sijų raportai priimti su pa-
gyrimu. Iš išdo Centru ge-
resnių knygų išleidimui pa-
aukوتا \$500. Tai puiki do-
vana. Nežinau, ar daug
randasi kuopų, kurios išau-
kotų tokias dideles sumas
apsvietai.

"Laisvės" ir "Vilnės" va-
jui prasidėjus, mūsų veik-
lieji vajininkai Vilkauskas
ir Rūbas pradėjo ne juokais
darbuotis laikraščių skaity-
tojams verbuoti. Gerų sėk-
mių, draugai!

Nutarta kiek vėliau iš
Chicago pakviesti daininin-
kų grupes. Nors mes irgi
turime savo gerai lavintą
Dainos Mylėtojų grupę, bet
tuoj pačiu sykiu bus malo-
no išgirsti skambią dainą ir
iš toliau.

Kuopos susirinkimui pasi-
baigus, kaip visada, turėjo-
me šeiminių prirengtus
pietus ir pasikalbėjimus
įvairiais šių dienų reikalais.

Turkey Dinner su šokiais

Spalio 12 d. toje pačioje
salėje kuopa surengė Tur-
key Dinner, šeiminių pri-
taisyta su visokiais pri-
dėkais.

Vietinių pietautojų ir sve-
čių iš toliau buvo pilni try-
stalai. Sekretorius J. Greb-
likas išsukė iš toliau at-
vykusius svečius pasirody-
ti, ir publikos aplodisimen-
tais jie buvo maloniai pa-
sveikinti. Po gardžių pietų
taipgi sekė draugiški pokal-
biai ir šokiai. Taip ir bai-
gėsi mūsų graži, draugiška
popietė.

Victor Valley

LLD 45 kuopos pirminin-
kas, programos vedėjas, vis-
dar kokių nors negalavimų
trukdomas pilnai susveikti.

Mūsų kuopos nariai linki-
me Jums pilnai sveikatoje
sustiprėti ir vėl būti su mu-
mis.

Natalija Lenigan

Auto nelaimėje ji buvo
skaudžiai sužeista. Dabar
jau randasi savo namuose.
Bet ims dar daug laiko,
kol pilnai galės atsistoti ant
kojų.

Linkime draugei Natalijai
geros ištermės ligą nuga-
lėti.

BALADĖ APIE DU VAISMEDŽIUS

Ties gryčios galu pasodinęs kaimynas
Vaismedžius du jaunučius,
Tikėjos—vėliau ant sėdynės pušinės
Glėbs jam pavėsis pečius.

Pavasariui juos palytėjus su vėjais,
Jie subaltavo žiedais;
Jų šakos drauge glamonėjos, mylėjos,
Glaudės kvapniais bučiniiais.

Bet, slenkančį praėjį laikui, gan veikliai
Vienas vis stiepėsi aukštyn,
Antras gi liemenį draikų be saiko
Skleidė į šonus, platyn.

Lyg tuopa pirmasis siūbavo, žaliavo,
Sovė dangun išlakus,
O antras šakom mataravo, kreivavo
Tartum kerėpla klaukus.

Kaimynas pasenęs ne sykį vis pyko.
Dėl padarytos klaidos, —
Sodindamas jis apsiriko: netiko
Medis tas veislės kitos.

Iškiepėjus—kriaušė aukštoji, lieknoji
Būtų čia augus kita, —
Žiedų bučiniiais būtų šakoję, lapoję
Vaismedžiai tie visada...

J. Šimonis

Dvi žinutės iš Telsių "Masčio"

Kur Satrija, Rambynas,
kur Minijsa srauni, gražioj
Žemaičių žemėj užaugom
mes jauni... — tai žodžiai
dainos, kuria pradeda savo
pasirodymus Telsių "Mas-
čio" fabriko dainų ir šokių
ansamblis.

Turiningą kūrybinį kelią
nuėjo šis gausus darbinin-
kų saviveiklininkų kolekty-
vas. Neseniai jis atšventė
15-kos metų sukaktį. Ta
proga paruošė naują dviejų
dalių programą. Dabar su
ja pradeda koncertines ke-
liones: jau lankėsi Druski-
ninkuose ir Alytuje.

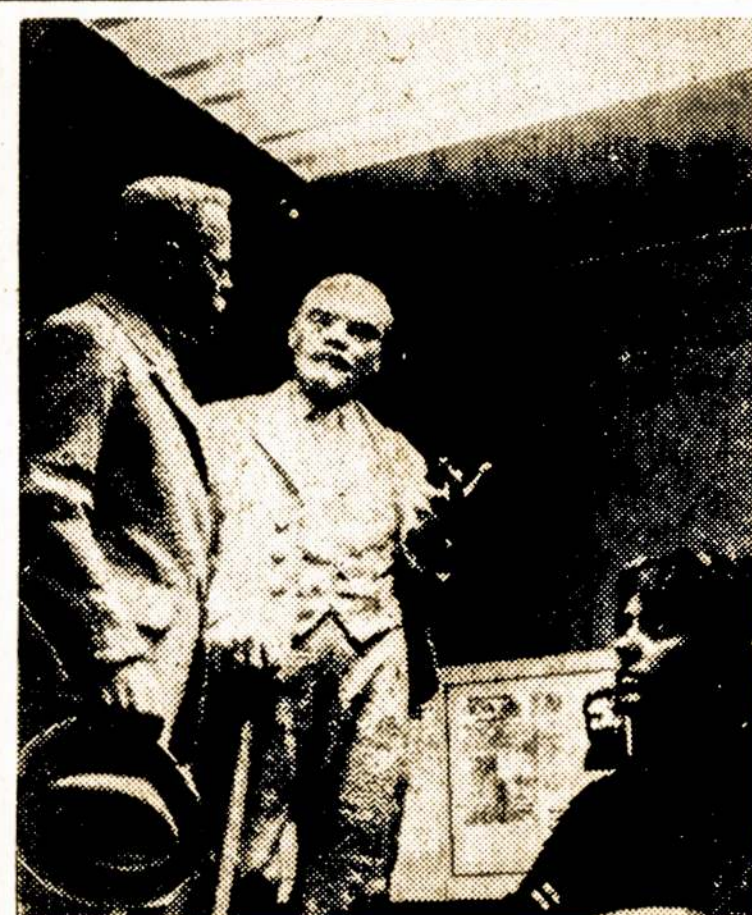
--- -- --

Daug gero Telsių "Mas-
čio" trikotažo fabrike. Kaip
tik čia Lietuvos Lengvosios
pramonės ministerijos ko-
legija surengė savo išva-
žiuojamąjį posėdį. Pas Že-
maitijos trikotažininkus bu-
vo susirinkę visų giminin-
gų įmonių vadovai, vyriau-
siejį inžinieriai.

Pirmausia svečiai susipa-
žino su įmone.
Nors aš "Mastyje" pirmą
kartą, tačiau jis man palie-
ka labai gerą įspūdį, — ap-
žiūrėjęs cechus pasakė Juod-
upės vilninių audinių fabri-
ko "Nemunas" direktorius
Jonas Ramanauskas.

Kolegijos posėdžio daly-
viai, pabuvoję cechuose, su-
sirinco aptarti rūpimų pro-
blemų. Svarbiausia, kaip pa-
gerinti trikotažo gaminių
dažymą. Nemaža šioje sri-
tyje nuveikta mastiečių.
Apie tai papasakojo tauri-
nimo cecho viršininkas Jonas
Sauliūnas. "Masčio" fabri-
ke sudėtinga džiovinimo,
pletimo ir stabilizavimo
"Brukner" firmos mašina,
kuria apdirbamos kaproni-
nė, trikotažinė ir triacetati-
nė medžiagos. Dažomos šios
medžiagos nauju būdu, mo-
derniu "Obermajer" firmos
aparatu. Be to dabar "Mas-
tyje" yra moderni austriš-
ka šabloninė marginimo
mašina. Marginamos ne tik
medvilninės, bet ir triaceta-
tinės medžiagos.

Apie medžiagų dažymą ir
taurinimą, nuo ko daug
priklauso trikotažo gaminių
paklausa, pirkėjų nuotai-
ka, kalbėjo įvairių įmonių
vadovai, specialistai. Pasa-
kytas kolegijos posėdyje
mintis apibendrinto Lengvo-
sios pramonės ministerijos
trikotažo ir tekstilės galan-
terijos skyriaus viršininkas
Jonas Lisinskis.

Istoriniame namelyje, Vilniuje, Petro
Cvirkos skersgatvio Nr. 9, kuris Lietuvos
Komunistų partijos 50-mečio proga pavers-
tas LKP pirmojo suvažiavimo muziejumi,
netruksta lankytojų.

M. Baranausko (ELTOS) nuotraukoje:
prie K. Bogdano skulptūrinės kompozicijos,
kurioje įamžintas V. Lenino ir V. Kapsuko
susitikimas Foronine 1914 metais.

Nuoširdus ir nepaprastas, kaip ir jo daina

Tur būt nėra Lietuvoje rajono, kuriame kaimo kapelos negrotų Jurgio Gaižausko linksmy polkų, valsy, fantazijų. Daugelyje vietovių kompozitorius yra svečiavęsis su Lietuvos radijo kaimo kapela, populiariais atlikėjais, dainuojančiais jo lyriškąsias "Dobiluos," "Nidos gintaras" ir kitas nuoširdžias dainas. Pagaliau, jei kas ir nematė paties kompozitoriaus, žino jį iš radijo įrašų. Juk nėra savaitės, o kartais ir dienos, kad radijo bangomis neskambėtų J. Gaižausko muzika.

Žmogus, mėgstantis kurio nors rašytojo knygas, dainininko paveikslus ar kompozitoriaus parašytas dainas, paprastai susidaro to žmogaus - kūrėjo vaizdą. Ir kiekvienas jį įsivaizduoja kitaip. Antai prieš vieną J. Gaižausko susitikimą su muzikos mylėtojais rajone, nugirdau pokalbį: "Idomu, kaip jis atrodo? Tikriausia, lieknas, aukštas ir nedidelis - tokias linksmas dainas rašo," - patyliukais kalbėjosi merginos.

Ir štai scenoje pasirodė laukiamas kompozitorius - nei lieknas, nei aukštas, vidutinio amžiaus žmogus su smuikle rankoje. O kad linksmo būdo ir greito, gyvo žodžio - tai teisybė. Vargu kas jį matė paniuręs arba, kaip žmonės sako, blogo ūpo. Gal todėl jau penktą dešimtį įspėjęs J. Gaižauskas atrodo gan jaunatviškai. Todėl be jo neapsieina įvairios jaunimo stovyklos, kompozitorių susitikimai su žvejais, darbininkais, kolūkiečiais, moksleiviais. O per tokius susitikimus - vakarus visuomet jaudinančiai prabyta kompozitoriaus smuikas, su kuriuo jis nesiskiria nuo pat vaikystės.

Žiūrėk, ir pats dainą užtrauks, paprašytas papasakoti apie save: "Gimiau Aukštaitijoje, mokiausi žemaičiuose, dirbau Suvalkiuje ir džiukuose. Kas vasa- sarą keliauju po Lietuvą ir nuklausęs kur liaudišką melodiją, vėliau ją savo kūryboje panaudoju. Maloniausia rašyti dainas chorams, duetams, muziką kai-

mo kapelai. Tikras džiazgus, jei pasiseka parašyti gražią dainelę vaikams... Mat, savų turiu dešimtį," - šelmiškai šyptels po tokių žodžių ir užtrauks "Polkute iš pieties"...

Ir po tokios pirmos pažinties, tegul kompozitoriui ir rankos nepaspaudęs, kiekvienas jaučiasi lyg seną draugą sutikęs.

Kurti muziką Gaižauskas pradėjo dar besimokydamas Klaipėdos muzikos mokykloje. Kūrė ją ir konservatorijoje, kurią baigė net du kartus. Pirmiausia mokėsi smuiko klasėje, o antrą kartą studijavo kompoziciją.

Nors pats kompozitorius sakosi nedaug parašęs, nes išties dirbęs pedagoginį darbą, tačiau nevisiškai su tuo galima sutikti. Sukurta jau per šimtą dainų. Be to, kurios plačiai žinomos suaugusiems, išleistos trys jo vaikų dainų knygos - "Labas rytas," "Dainos vaikams," "Dainos mažiesiems." Šios dainelės daugiausia parašytos vaikų mylimų poetų K. Kubilinsko ir E. Matučio posmais.

J. Gaižausko kūrybos aruoduose yra ir simfonija, kelios simfoninės poemos, oratorijos ir kantatos, sonata birbynei, nemaža kelių instrumentinių kūrinių. Jis taip pat yra parašęs liaudišką operetę poeto V. Bložės tekstu, kurią pats statė su Sakių rajono "Nemuno" kolūkių saviveiklininkais. Kiek vėliau ši operetė išvydo ir Telšių kultūros namų sceną.

Neseniai Gaižauskas užbaigė kantatą vyrų chorui "Laisvė," parašytą J. Paleckio žodžiais. Tai muzikinis kūrinys, pasakojantis apie revoliucinį Vilnių, Leniją. Kantatą autorius skiria didžiojo proletariato vado šimtosios gimimo metinėms ir tikisi, kad pirmieji ją sudainuos Elektrėnų vyrai.

O neseniai apsilankęs J. Gaižausko bute radau jį taisantį paskutinius vaikiškos operos "Būratinas" klavyro puslapius. Tai bus pirmą lietuvišką vaikišką operą. Dar šiame sezone ją numato pastatyti Valstybinio akademinio operos ir

baletų teatro kolektyvas. Taigi, sakydamas, jog mažai sukūrė, kompozitorius pasikuklino.

Kuklus ir be galo darbštus, paprastas ir nuoširdus kaip kad skambi ir nuoširdi jo smuiko melodija bei plačiai aidinčios jo dainos - toks mūsų Jurgis Gaižauskas. Dabar jis pačiame kūrybiniame brandume ir, matyt, pradžiuginus mus dar ne vienu muzikiniu kūriniu.

B. Jonaitis

So. Boston, Mass.

Patyrimai lankant "Laisvės" skaitytojus

Spalio 16 d. aplankiau Joną Gudlauską. Radau pietautantį. Jo žmona, pasirašiusi J. Gaižausko, pasprašė ir vidų. J. Gudlauskas jau 78 metų ir mažai girdi. Sakė: "dar atsinajinsiu šiemet, nes dar skaityti galiu," ir pridėjo \$5 aukų.

Tą pačią dieną aplankiau mūsų jaunų dienų gerą veikėją Motiejų Giriūną, o mums geriau žinomą kaip Juozą Naujoką. Jis randasi Nursing Home, 1380 Columbia Rd., So. Bostone. Iš veido atrodo gerai, bet nusiskundė, kad galva svaigsta ir negali toli nueiti. Sakė: "norėčiau dalyvauti sueigose, progresyvių veiklose, bet negaliu."

Kai įėjęs pasakiau prižiūrėtojai, kad noriu matyti Giriūną, tai paklausė, ar jis mano draugas. Atsakiau, kad taip. O ji atsakė, kad labai mažai jo draugų jį aplanko.

Aš patarčiau jo pažįstamiems jį aplankyti. Jis sakė: "Kada pasikalbi su draugais, tai geriau jaučiuosi." Išsiėmė iš kišenės \$20 ir prašė atnaujinti "Laisvę" ir likusius \$11 pasiskyrė "Laisvės" fondui.

Kas norite užsirašyti "Laisvę" ar "Vilnių," bei atsinajinti, aš mielai patarnauju. Mano telefonas: 825-1643.

S. Rainard

Clearwater, Fla.

Padėka

Mieli draugai ir draugės! Širdingai dėkoju jums visiems už gražų atjautimą laike mano ligos. Man labai pasidarė smagu, kad turiu draugų, kurie atvirutėmis ir laisškai, taipgi dovomis sveikino ir linkėjo koreičiau pasveikti.

Manau neužilgo ir vėl būsi su jumis parengimuse. Ačiū daktarams, kurie mano gyvastį išgelbėjo. Ir ačiū tiems draugams, kurie nuvežė mane į ligoninę ir suteikė gerą patarnavimą mano žmonai ir man pačiam.

Aukoju "Laisvės" vajuos fondui \$5. Nuoširdžiai linkiu visiems draugams geros sveikatos.

A. Jocis

Worcester, Mass.

M. Sukackienė ligoninėje Perėitą savaitę mūsų veikėja M. Sukackienė pasidavė City Hospital sveikatai pataisyti.

Linkime Marijonai greitai pasveikti ir grįžti į mūsų eiles.

Draugė

Bridgeport, Conn.

Vieša padėka

Nelaimėje pažinsi draugą savo, taip yra sakoma, ir tikra tiesa.

Man patekus į ligoninę ir drg. J. Striauskui parašius spaudoje apie mano padėtį, suplaukė šimtai atviručių ir laišku iš plačios Amerikos su gražiais linkėjimais ir simpatijomis, kad ypačiai kai neįmanoma visiems padėkoti už jų linkėjimus. Tad noriu padėkoti visiems draugams ir draugėms kartu už parodytą gerą širdį, prisijungiant laiškus ar atvirutes, taipgi vietiniams už skaitlingą lankymą manęs ligoninėje. Dėkoju Striauskui už parašymą spaudoje, taipgi už gėles ir A. Žilinskienei už gėles.

Jūs visi, mielieji bičiuliai, palengvinot perkelti tą skausmingą operaciją.

Dėkodamas visiems noriu prisiminti, kad atsitikime nepadarėtume tokios klaidos, kokią aš padariau. Man reikėjo ieškoti pagalbos du ir pusę metų atgal, kuomet pradėjau jausti ką negero manyje. Ir gydymas būtų buvęs lengvesnis, ir nebūtų reikėję taip ilgai kankintis. Mat, vis to laiko nebuvo, ir maniau nepasiduoti. O kaip atėjo galas kelio, turėjau pasiduoti, dar ir kaip!

Dar praeis keletas savaitė, ir sustiprėjęs, stengsiuosi atpildyti tą spragą visuomeniniame veikime, ką ši nemaloni liga padarė.

Ačiū šimtus kartų visiems!

Juozas J. Mockaitis

Shenandoah, Pa.

Serga K. Motuza

Sunkiai buvo susirgęs Kazimieras Motuza. Ligoninėje išbuvo 6 savaites. Po to paleido namo, dabar taisosi, nors ne taip greitai, bet eina gėryn kiekvieną dieną.

Jau keturios savaitės kaip namie po daktaro ir draugės Motuzienės priežiūra. Linkime jam greitai ir pilnai pasveikti.

Draugas Motuza labai gerai žinomas visam "Laisvės" štabui.

J. Pacauskas

Rochester, N. Y.

LDS 11-ta Kuopa rengia puikius pietus

Ivyks sekmadienį, spalio 27 d. 1 valandą. Dovana už pietus ypatai \$2.00. Prie pietų turėsime rekorduotos muzikos. Ir bus juostojė įrežta kalba Lietuvos ministrės Diržinskaitės, kai atstovavo Lietuvos Respubliką Montrealyje pasaulinėje parodoje 1967 metais.

Be to, artinasi prezidentiniai rinkimai, kuriais daugelis žmonių interesuojasi. Kodėl mes negalime padiskutuoti apie rinkimus?

Kviečiame visus dalyvauti. Nariai užsidedkime sauprievolę dalyvauti.

Rengimo Komisija (80-81)

Pranešimas

LDS 1-os Apskrities konferencija įvyks spalio 27 d., 318 W. Broadway, So. Boston, Mass., 11 val. ryto. Prašome šios Apskrities kuopas prisijusti delegatus. S. Rainard, sekr.

MALE or FEMALE

MOLDING PRESS OPERATOR. 2nd Shift. Perm. job, free hosp. 6 pd. holidays, good starting salary w/merit increases. REBLING PLASTICS 2781 Philmont Ave., Bethayres, WI 7-1820. (79-81)

HUSBAND & WIFE, no children. Light custodial work, small office and hall. Small monthly salary, plus 3 rm. 4 bath apt. Stove, refrigerator. Auto. washer and utilities. Ref. req. Must speak English. Write: CLEVELAND FOOD DEALERS, 2404 Detroit Ave., Cleveland, Ohio. 216-961-4836. 10 to 2 PM. for appt. (79-80)

CARETAKER WANTED

KENT ISLAND (EASTERN SHORE) HUSBAND & WIFE (PREFERRED) Or Widower, widow with or without children. Will consider couple who are pensioned or drawing social security, to take care of household duties and general work around WATERFRONT ESTATE. Man must be a handy man, mechanically minded and prefer someone who has worked on a farm. Excellent set up for reliable dependable couple. In reply state ages, number of dependents, marital status, employment. Record for past 10 yrs. and phone number where and when you can be reached, also enclose pictures if available. Write to CHAS. CRANE 1800 N. Charles St., Baltimore, Md. 21201 (79-82)

BUSINESS OPPORTUNITY

REAL ESTATE. Investment opportunities. Liquidating at substantially reduced prices. Ground rents, commercial and residential properties. CRANE & CRANE 1800 N. Charles St., Baltimore, Md. 301-SA 7-7030

Planas Florencijai gelbėti

Prieš puspenktą šimto metų Leonardas da Vinčis suprojektavo pylimų, ežerų, šliuzų ir kanalų sistemą, kuri turėjo apsaugoti Florenciją nuo potvynių. Mokslininkas savo projektą sudarė, remdamasis vietovės tyrimais, kuriuos jis atliko Cezario Bordžijos karų metu.

Leonardas da Vinčis numatė sukurti dirbtinį ežerą Siano slėnyje, į šiaurės vakarus nuo Florencijos, ir pastatyti užtvankas ant Arno ir Sievo upių, užliejusių miestą ir 1966 m. rudens. Dirbtinis ežeras kanalų tinklu turėjo jungtis su Tranzimeno ežerų, per jį - su Tibro upe. Kitas kanalas, jungiantis Florenciją su Livorno uostu, turėjo nukreipti Arno vandenį Florencijos varžovo Pios miesto link. Tačiau šis projektas nebuvo įgyvendintas. Specialistai mano, kad didžiojo renesanso genijaus idėjos pravers, kuriant šiuolaikinį planą, kaip išgelbėti Florencijos istorines ir menines vertybes.

St. Petersburg, Fla.

Spalio 26 yra rengiamas pietūs su šokiais Laiškanešių salėje. Visi esate kviečiami atsilankyti. Manome, nesigalėsime linksmai laiką praleidę.

Kviečia rengėjai

Pranešimas

SO. BOSTON, MASS.

LLD 7-tos Apskr. metinis suvažiavimas įvyks spalio 27 d., 318 Broadway, 11 val. ryto. Kviečiame visas kuopas ir vietas veikėjus dalyvauti. Turime daug bėgančių reikalų apkalbėti.

J. Jaskevičius, sekr. (79-80)

HELP WANTED MALE

ELECTRICIAN HELPER. PAINTERS HELPER. MAINTENANCE MECHANIC HELPER. DOZER OPERATOR. TRUCK DRIVERS. Good pay, excellent benefits, call 201-766-4000, ask for Julio Ferrante. (75-81)

MEN day and night shift, general factory work, no skill nec. Good working conditions. New plant. Excellent oppt. for advancement. Top rate pay. Some overtime. Orange Products, Inc., Passaic Ave., Chatham, N. J. 635-6666. See Mr. Wilson. (75-81)

CHEMICAL PRODUCTION SUPERVISOR

Harleco, a division of AHSC, world leader in the health field is seeking aggressive recent grads to fill these key entry level management positions. Leadership skills, a strong chem bkgd plus a desire to rapid advancement can spell success with this young div. We offer excellent salary plus full benefit program. Reply in writing or call SA 6-9800. L. Lehmkuhl. HARLECO DIV. AHSC. 60th & Woodland Ave., Phila., Pa. (77-80)

SHEET METAL Fabricators, require weldtrs, polishers, grinders, machine operators. Some exp. nec. Exc. working cond. in new and modern plant. Many benefits. Apply in person CADDY CORP OF AMERICA, 711 Caddy Dr., Pitman, N. J. bet 9 and 4.

PIPEFITTER-MILLWRIGHT. Limited opening for exper. mechanic in plt. maintenance dept. Pipe setting. Longrun steam & water lines fitting and welding application nec. Exc. oppty, top wages, year round work. Apply or phone OWENS CORNING FIBERGLASS CORP., Jackson Rd., Berlin, N. J. 1-609-764-3300. (80-84)

FACTORY. Several men needed for general factory work. Excellent Company benefits. Day shift. Steady work. Apply Mr. Mulligan VI 8-2400. SPRAGUE GRIFFITHS DIV., 346 E. Walnut Lane. An equal opportunity employer. (79-81)

Help Wanted Female

INSTRUCTORS. Three gals, over 20, wanted as instructors - full or part time in local health club. No exp. nec. Must have neat appearance and good personality. Call Miss Kathleen, GR 7-2072. Mon., Wed., Fri. 9-5. (77-82)

NURSES. Registered. Emergency room. Full time. 3 to 11:30 PM. Part time 6 to 11 PM. Full time benefits include 50% tuition reduction at Temple. 4 weeks vacation, every other weekend off, generous evening differential. Contact Director of Nursing, St. Christopher's Hospital for Children. GA 6-5600. (77-83)

NURSE, LPN. Full or part time. Day, evening or night shifts. Licensed by exam only. Benefits include every other weekend off and shift differential. Contact Director of Nursing, St. Christopher's Hospital for Children. GA 6-5600. (77-83)

OPERATORS (10) Plan single needle mach opers at least 6 mos exp. Start \$1.60 hr & move up to \$1.75. No layoffs. Union fringe benefits. Med. & pd holi. Apply all wk B & S MFG. CO., N. E. Cor. Broad & Carpenter, 4th flr. (near subway) DE 6-1600. (79-85)

HOUSEKEEPER, over 35, refs. Unattached, slp. in own apt. w/sep. entrance, tv, bth & kitchenette. Dr's home, help with 3 children, gen'l hskw. No cooking. 2 days off. Salary \$40. to start temp. 4 mo. 1-609-428-9265. Haddonfield, N. J. (75-80)

BOOKKEEPING Machine operator - exp. on accts receivable. Large office, good working conds. Public transportation to door. Monday to Fri operation. Co. paid fringe benefits. Good salary. Apply immediately LOUIS BURK CO., 3rd & Girard AV, PO 3-7111. (79-81)

CLERICAL, General. Preferably some keypunch training. Exp. not required. Willingness and ability to learn use of office equipment essential. 5-day, 35hr. wk. Equal oppty employer. Call LO 9-1100 for interview between 9:30 AM and 4:30 PM. (80-83)

Karači, Pakistanas. - Valdžia uždarė visas sostinėje mokyklas, kai studentai demonstratyviai pareikalavo mokyklos reformų.

HELP WANTED MALE

AUTOMOTIVE MACHINIST Experienced only. Good working conditions with congenial force. Salary open. Call HO 4-6399. Ask for Mr. Russo. (70-82)

EXPERIENCED TREE CLIMBERS

Steady work, paid vacation and holidays, bonus, modern equipment. Call 264-4561 for appt. (70-82)

COFFEE PROCESSING TRAINEES

Day and night shift. Machinery experience helpful, not required. 18 or over. Call 855-2151. HI-VAC CONCENTRATES 10th & Walnut Streets, Lansdale. (73-80)

MEN for general factory work. No experience necessary. 55 hours per week \$125 total, including overtime to start. Bernardsville, N. J. 201-766-0606. (77-80)

OFFSET PRESSMEN

We have several openings for fully qualified Pressmen in the rotary business forms field. Our new rate is as high as \$4.05 per hour, with such comprehensive benefits as Pension Plan, Blue Cross-Blue Shield, paid vacations, life insurance, health & accident insurance, a total package deal of \$60 per hour. For interview apply in person or call Mr. DeMone, GA 6-7700. AMERICAN BUSINESS SYSTEMS, 2929 B St., Phila. (77-80)

BUS DRIVERS

Full time and part time. Good pay and benefits. We will train you. KEVAH KONNER, INC. Ridgedale Ave., Morristown. 201-539-5199. (75-81)

TRUCK DRIVER for Summit auto parts house. 5 1/2 day week. Steady employment. Must be dependable. 201-273-0880. Ask for Ray or Tom. (75-80)

MATURE WOMEN. NURSING AIDS. Exp. unnecessary. We will train you. Call Mrs. Tunney RN at UPTOWN HOME FOR THE AGED RA 2-2300 (77-80)

DRAFTSMEN. Civil. Exp'd. any phase civil or survey. Interested advancing to technician or engineer level. Permanent. John G. Reutter Assoc., 729 Federal St., Camden, N. J. 1-609-966-1202. (77-80)

TOOLMAKER. Experienced on repair and maintenance of progressive and secondary operation dyes, and general tool room work. Will consider first class machinist. Numerous fringe benefits. Will be moving to new facilities shortly. Apply in person or call AMSCO INDUSTRIES, Hatboro, Pa. OS 5-6100. Miss Hahn or Mr. Sawicki. (77-84)

HELICOPTER MECHANIC. Exp'd. A & P lic. preferred, not required. Approved Bell & Hughes Service Station. Full employee benefits program. RONSON HELICOPTERS, Mercer Co. Airport, Trenton, N. J. Call Mr. Hines for interview. 609-882-9286. (77-82)

TABULATING MIDNITE SHIFT. Major CC firm is seeking an experienced tabulating operator for a midnite to 8 AM shift. Should know the 407,519, 088, 083 or similar equip & be able to work by themselves w/a minimum of orientation. Excellent growth potential into computers. For an interview or further information call 585-5433. An equal opportunity employer. (79-82)

AUTO HELP! Auto Service Writer. Experienced for volume GM dealer. Top pay plan plus many benefits. Front End Specialist. Experienced, to work with John Beam front end machine. Top rate. Line Mechanic. All around experience for finest N. J. shop. Top rate, benefits. Call or apply in person to Service Manager of N. J.'s largest and finest Olds dealer. DAN ESPOSITO OLDS, 352 Central Avenue, E. Orange, N. J. 675-5555. (79-82)

AUTO SERVICE. Man for tires battery and seat covers. Also for minor repairs. Paid hospitalization insurance and vacation. Steady work for right man. Apply or Call Mr. KEATING. PENN JERSEY, 4165 Torresdale Ave. PI 3-9838. (80-82)

MIAMI, FLA.

Mirus

Janinai Viginienai (Putaitė)

Reiškiame gilią užuojautą jos vyrui Juozui Viginui, sūnui Broniui, ir jo šeimai, sesutei Julijai, giminėms ir draugams.

A. M. Valilioniai
Mr. ir Mrs. Krupp
J. S. Thomsonai
Alice Johns
E. Vitartienė
V. M. Bovinai
Mr. ir Mrs. Clee
A. Bubelis
Mr. ir Mrs. Stankus
F. Mankauskas
Mr. ir Mrs. Tamošiūnas
Mr. ir Mrs. Simkus
J. Novak
I. Urbon
Mary Bružas
Sophie Zavish
F. Kvetkas
J. P. ir Mae Gabrėnai

Mr. ir Mrs. Denis
Mr. ir Mrs. Zavis
Mrs. Mikitas
E. Purilis
Mr. ir Mrs. Daugirda
M. Stankienė
Joe Balčiūnas
J. M. Paukštaičiai
Mr. K. Dulensky
Mr. ir Mrs. J. B. Zutras
John Smalenskas
Mr. ir Mrs. Aimontai
J. M. Kanceriai
Veronica Urbas
Mr. ir Mrs. Alexandra
Amelia Milerienė

Sventosios knygos

Paklausę arabo, kodėl jų moterys dengia veidus, kodėl jie nevalgo kiaulienos ir švenčia penktadienį, išgirsime atsakymą, kad taip liepia koranas.

Kas gi tas koranas?

Tai musulmonų šventa knyga, kurioje surašyta kas galima ir ko negalima šios religijos išpažintojui. Ten surašytos pagrindinės musulmonų religijos, kuri dar vadinama islamu, taisyklės. Musulmonai sako, kad koranas buvo per amžius. Jo originalas gulys pas alachą (taip musulmonai vadiną dievą) po sostu. Alachas per angelą Džebrailą apreiškė šią knygą pranašui Mahometui, o tas išplatino ją tarp žmonių, kurie įtikėjo į alachą ir jo pranašą Mahometą.

Žemė ant jaučio rago!

Pavartykime "šventąjį" koraną.

"Kas, kad ne dievas palai-ko paukščius ore?" — rašoma šioje šventoje knygoje. Koranas aiškina, kad žemė yra plokščia. Pirmąjį žmogų sutvėręs pats alachas, o moterį sukurti pavedė mitam angelui Džebrailui.

Kitoje musulmonų šventoje knygoje rašoma, kad žemė laikosi ant jaučio rago, jautis ant žuvies, žuvis ant vandens, vanduo ant oro, oras ant drėgmės, o ant drėgmės... nutrūksta žinojimas.

Štai kokios "keistenybės" surašytos šventose musulmonų knygose!

Ir katalikų biblija

O kaip atrodo kitų religijų šventosios knygos?

Jeigu paklausi katalikės davatkos, iš kur žinanti apie dievą, ji atsakys:

— Kunigėlis sakė.

O ieigu kreipsimės į dvasininką, tas paaiškins:

— Tikriausias dievo įrodymas ir jo žveiu aprašymas yra šventajame rašte. Taip tvirtina ne tik kataliku, bet ir pravoslavų, protestantų ir net sektantų kunigai bei vvesniei.

Kodėl katalikė davatka nepasakė, kad anie dievą žinanti iš šventojo rašto? Ji šventojo rašto nėra skaičiusi. Katalikų bažnyčios valva poniežius Grigalius IX iau 1232 metais supra-to kad šventai rašta reikia uždrausti skaityti be dvasininku komentaru.

O uždraudė ne be reikalo. Bažnyčioje tikintis žmogus muolat girdi pamokvumus iš šventojo rašto ir jam iteigiama, kad tai šventosios dvasios ikvėntų žmonių parašytos religinės knvgos, kurios liudii apie dievo žveius pasaulyje. Netikėti šventu raštu — didžiausia nuodėmė.

Kataliku šventą rašta sudaro 73 knvgos. Iš jų 46 priklauso Senajam testamentui, kuri krikščionys paveldėjo iš žvdu religijos, ir 27 knvgas turi Naujasis testamentas — krikščioniška literatūra, kurios nenri-pažista žydu arba judėjų religija.

Visos tos knvgos dar vadinamos biblija.

Tas žodis yra kilęs iš graikų kalbos ir reiškia "knvgos". Krikščionys sako, jog dievas sukūręs žmogų, kad tas garbintų savo kūrėją. Bet, esą, iš kur

žmogus galėjęs žinoti, kaip jis privalo dievą garbinti. Tai nurodęs pats dievas šventame rašte. Esą, Senajame testamente surašytas dievo mokslas iki Kristaus atėjimo, o Naujajame testamente — paties Jėzaus Kristaus paskelbtas mokslas.

Didžiausios nesąmonės

Pavartykime Senąjį testamentą. Štai aprašoma, kaip dievas kūrė pasaulį. Pirmą dieną visagalis pasakė, kad pasidarytų šviesa. Ir pasidarė šviesa. Paskui dievas atskyrė šviesą nuo tamsybių. Ir atsiskyrė šviesa nuo tamsos. Visa tai įvyko pirmąją pasaulio kūrimo dieną. Trečią dieną, kaip rašoma krikščionių šventraštyje, dievas sutvėrė augalus ir medžius, o ketvirtą — Saulę, Mėnulį ir kitus mažesnius dangaus žiburius, patalpindamas juos "dangaus tvirtumoje".

Šiu dienu žmogus negali nenušvpsoti skaitydamas, kad dievas sukūrė šviesą be Saulės, kad atskyrė šviesą nuo tamsos, kad esanti tvirtuma, kurioje pritvirtintos žvaigždės ir planetos. Senasis testamentas pasakoia, kaip dievas nulipdė iš molio Adomą, įvę jis — dievas — būtų ne dvasia, o tūrėtų rankas. Nulipdęs Adomą, jis pamiršo sutverti Ievą. Ir taip ištisai ner vi-sa šventa rašta... "Keistenybių" čia nemažiau, negu musulmonų korane.

Taip atsitiko todėl, kad visi švnetieii raštai yra parašę čiausios knvgos, parašytos žiloje senovėje, ir ios visiškai primitvivos, kaip ir tų laikų žmonės.

P. Pečiūra

Čeku daina apie Jogailaitį

Čekijoje penkioliktojo amžiaus pirmojoje pusėje vyko husitų sąjūdžio dalyvių — taboritų ir taurininkų — sukilimas. Jis pasibaigė tra-gišku mūšiu prie Lipanų 1434 metais.

Tuo laiku mirė Čekijos ir Vengrijos karalius Vladislovas Postumas, nepalikęs ipėdinių. Dėl sosto prasidėjo ginčai. Kurį laiką kraštą valdė Jiržis iš Pojebrado. Tačiau 1471 metais Čekijos karalium buvo išrinktas Jogailos ipėdinio Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Kazimiero sūnus Vladislovas II (valdė 1471-1516). 1490 metais jis tapo ir Vengrijos karalium.

Sešioliktoje amžiuje Čekijos valdytoju buvo išrinktas dar vienas lietuviško-sios Jogailaičių dinastijos atstovas, Vladislovo II sū-nus Liudvikas I (valdė 1516-1526). Jis kartūnuojamas taip pat ir Vengrijos karalium; ten vadinamas Liudviku II.

Viduramžiškais mąstymo principais pagrįsta husitų politinė ir religinė ideologija užgožė to meto čekų tautos kūrybines jėgas. Mokslas ir meno renesansas Čekijoje pavėlavo visu šimtmečiu. Naujoji romantiškojo atgimimo kultūra ypač įsigalėjo Vladislovo II laikais. Reikia pažymėti abu Jogailaičiai, Vladislovas II ir Liudvikas I, labai mėgo muziką, rūpinosi ja, globojo talentingus muzikantus. Jų

dvaruose Prahoje veikė rūmų kapelos," buvo nemaža čekų ir kitų tautų muzikantų ir kompozitorių, kuriems Jogailaičiai sudarė geras sąlygas kurti muziką renesanso dvasia.

Abiems Jogailaičiams daugelį metų teko praleisti karuose, vadovauti dideliems mūšiams. Valdovų narsa rado atgarsį ir čekų liaudies istorinėse dainose. Labiausiai paplitusi buvo daina apie Mohačo mūšį. 1526 metais, kai Turkijos sultonas Suleimanas II sumušė Liudviko I vadovaujamą jungtinę čekų ir vengrų kariuomenę, žuvo ir pats Liudvikas. Netrukus liaudis sukūrė poetišką ir liūdną dainą. Jai muziką pritaikė slovaku kompozitorius Janas Silvanas, panaudojęs žinomos Dovydo psalmės "Iš gilumos" (De profundis) melodiją. Ši plačiai žinoma daina pirmą kartą buvo išspausdinta Prahoje 1571 metais J. Silvano rinkinyje "Naujos dainos".

V. Jurskštas

Nervinę ląstelę tiria matematikai

Mažytė nervinė ląstelė — neuronas — slepia tūkstančius gyvybės mįslių. Kaip jas įminti? Kaip iširti mikroskopinės ląstelės veiklą? Fiziologai šiam tikslui nutarė panaudoti mikroelektroding techniką. Jie įleido į ląstelę vieno mikrono skersmens sondą ir specialios aparatūros pagalba pradėjo registruoti impulsus. Bet vėl problema — kaip vertinti tuos impulsus? Čia fiziologams padėjo didžioji šiuolaikinių mokslų talkininkė — matematika. Gimė nauja mokslo šaka — statistinė elektrofiziologija.

Aptarti pirmųjų eksperimentų rezultatų, pasikeisti nuomonėmis apie gyvųjų ląstelių tyrimus Palangėje susirinko mokslininkai, dirbantys statistinės elektrofiziologijos srityje. Tarprespublikiniame simpoziume dalyvavo ižvniūs mokslininkai iš Maskvos, Kijevo, Rostovo, Novosibirsko ir kitų Tarybų Sąjungos stambių mokslinių centrų.

Simpoziume plačiai atstovauti ir Lietuvos mokslui. Mokslų akademijos Fizikos matematikos instituto techninės kibernetikos specialistai apibendrinio savo darbų rezultatus, kuriant nervinių sistemų modelius. Kauno Medicinos instituto atstovai dalijosi patirtimi, išsifruojant elektrokardiogramas matematinės statistikos metodu. Apie šio metodo naudojimą medicininėje diagnostikoje pranešė Vilniaus universiteto mokslininkai.

Manoma, kad statistinė elektrofiziologija padės susiekti informacijos perdavimo kelių nervų sistemose, išpėti smegenų veiklos paslaptis.

Medžio šaknys plauna rankas

Nešvarias rankas mes plauname muilu. Parduotuvėse yra ir muilo pakaitalų. Tropikuose muilą atstoja muilo medis. Užtenka nu-laužti nuo jo nedidelę šakulą, ir patrinti drėgnomis rankomis, kaip bereginti išsiranda saponino. Jis gerai puotoja ir valo rankas.

Lietuvių mitingas, prakalbos ir diskusijos prezid. rinkimais

Visiems mums labai rūpi prezidentiniai rinkimai. Nuo jų daug kas priklausys Amerikoje ir visame pasaulyje.

Todėl reikia mums susieiti pasitarti, pasikalbėti, išsiaiškinti su rinkimais susijusias problemas. Tam tikslui yra šaukiamas lietuvių susirinkimas

spalio 27 d., 2 val. po pietų. Įėjimas bus nemokamas. Visi ir visos kviečiami dalyvauti.

Popietę praleisime nau-dingai.

Mitingo vieta: "Laisvės" salė, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park.

Rengėjai

Mieste pasidairius

Antifašistinis rinkimų susirinkimas

Amerikinė Sąjunga kovai su fašizmu, rasizmu ir antisemitizmu šaukia masinį susirinkimą ketvirtadienį, spalio 24, Hotel Diplomat, 108 W. 43 St., New Yorke. Pradžia 7 val. vakare.

Kalbės demokratų kandidatas senatoriaus vietai Paul O'Dwyer, Manhattano boro prezidentas Percy Sutton ir keletas kitų žymių visuomenės veikėjų.

—

Kaip su mokytojų streiku?

Trečiasis mokytojų streikas visuomenėje pasidarė nepopuliarius, nes jis kertasi su negrais, kovojančiais už decentralizaciją mokyklose ir už daugiau teisių negrams.

Mokytojų Federacijos prezidentas Shanker aiškina, kad Federacija gina 89 mokytojus Brooklyno negrų rajone. Tai vis baltieji mokytojai, su kuriais tos vietos mokyklų administracija nesutinka ir kurių nepagel-dauja mokinii tėvai.

Majoris Lindsay paskelbė, kad jis daugiau streiko netoleruos, kad visos mokyklos privalo būti atidarytos ir visi mokiniai turi jas lankyti, neapisant kiek mokytojų ateis juos mokyti.

—

Gregory turi pritarimą

Freedom and Peace Partijos kandidatas prezidento vietai Dick Gregory ir kandidatas vice prezidento vietai Lane turi pritarimą tarp taikos šalininkų.

Jie plačiai veikia ne tik New Yorke valstijoje, bet ir kitose valstijose. Kur jie kalba, visuomet daug publikos susirenka.

—

Studentai protestuoja

New Yorke universiteto studentai demonstratyviai

Imperatoriaus sekretas

Ir kur tik nerandami nežinomi klasikų kūriniai: archyvuose, užmirštuose žurnaluose, senelių skryniuose... Tačiau šito dar nėra buvę.

Ne vieną dešimtmetį Lamanšo pakrantėje ištovėjo paminklas Napoleonui. Balon-siur-Mero miesto valdžia sugalvojo jį remontuoti. Statulą atsargiai atsuko nuo pjedestalo. Ji pasirodė besanti tuščiaidurė, bet ne tuščia: darbininkai iš jos išėmė metalinį futliarą. Jame buvo Viktoro Hugo eilėraštis, paskirtas Napoleonui.

Literatūros tyrinėtojai mano, kad Hugo, kuriam cenzūra matyt, atsisakė leisti išspausdinti eilėraščių, nutarė pagarbinti karvedžiui išreikšti tokiu neįprastu būdu.

Iš Lietuvių Moterų Klubo veiklos

Spalio 16-os dienos vakare "Laisvės" salėn klubietės susirinko į mėnesinį susirinkimą.

Klubo pirmininkė I. Mizarienė atidarė susirinkimą, o vedėja išrinkta Helena Siaurienė.

Klubo valdyba pateikė raportą. Viskas gerame stovyje, ir susirinkimas raportą užgėrė.

Susirinkimas galutinai aptarė spalio 20-os banketą. I. Mizarienė dar kartą priminė klubietėms, kad visos dalyvautų ir pakviestų savo pažistamus.

I. Mizarienė perskaitė laišką nuo Sveturgimiams Gintų Komiteto. Komitetas rengia masinį mitingą gruodžio 15 d., sekmadienį, 2 val. po pietų, Penn Garden Hotelyj, Manhattane. Kalbės keli žymūs kalbėtojai. Taipgi, kaip visuomet, mitinge bus meninė programa. Dalyvaus nemažas skaičius ir lietuvių.

Kadangi susirinkime ne daug narių dalyvavo, tai daug reikalų liko neaptarta. Kviečiame klubietes skaitlingai dalyvauti sekančiame susirinkime, lapkričio 20.

Aptarsime Klubo reikalus ir bus balsavimas kandidatų į LLD Centro Valdybą. Dalyvausime visos. Protokolų sekretorė Br. Keršulienė skaitė padėkos laiškus nuo L. Kavaliauskaitės ir S. Sasnos. Jos dėkojo Moterų Klubui už nuosirdžius linkėjimus ir dovanas.

Klubas paskyrė \$25 "Laisvės" koncerto programai.

Per Naste Buknienę į Klubą įsirašė Kazimiera Radušienė, iš Bayonhe, N. J., ir Placida Dudonis, iš Chester, Pa., ir užsimokėjo po \$1 duoklių. Uršulė Guzonienė, Gloucester, N. J., auką \$1. Stefania Pacinas, iš Elizabeth, N. J. garbės narė, užsimokėjo \$5.

Per S. Sasna Lietuvaitę paaukojo \$10, M. Kreivienė — \$2.

Maisto ir daiktų auokojo J. Anskenė, Albina Vaznienė, M. Jakštienė ir Galinauskienė

Serga klubietė Sofija Petkienė. Klubo sekretorei V. Nevinskienei pavesta pasiųsti jai užuojautos atvirute.

Klubietės nutarė po kiekvieno susirinkimo pasivaizinti. Praėjusį kartą vaišes paruošė Klubo vice-pirmininkė A. Rainienė, o M. Šukaitienė atnešė skanų tortą. Ačiū joms!

V. B.

Neslidi plastmasė

Viena Anglijos firma pradėjo gaminti keistų savybių plastmasę. Padengus ja metalinius restoranų patarnautojų padėklus, juos galima gerokai pakreipti ir nė vienas stikluukas nenukris žemėn.

Neslidi plastmasė gali būti plačiai panaudota virtuvėse, valgyklose, operacinėse, laivuose, lėktuvuose ir kitur.

Uždarė antikarinę grupę

Paryžius. — Prancūzijos valdžia uždarė Paryžiuje veikiantį Amerikinį Komitetą Karui Sulaikyti.

Parengimų kalendorius

Spalio 27 d.

10 valandą priešpieť LDS III Apskritis konferencija. Visi kuopų delegatai raginami susirinkti laiku.

2 valandą popiet prakalbos ir diskusijos prezidentiniais rinkimais.

Spalio 27-os popietę, sekmadienį, 2 val., "Laisvės" salėj įvyks prakalbos ir diskusijos apie rinkimus. Įėjimas nemokamas.

Lapkričio 10 d.

Metinis "Laisvės" koncertas New National Hall, Greenpoint-Brooklyn, N.Y.

Gruodžio 15 d.

LDS 13 kuopos metinis parengimas Laisvės salėje, Ozone Park, N. Y.

Pirmas "The Daily World" parengimas

Pažangusis anglų kalba laikraštis "The Daily World" skelbia, kad jo pirmas visuomeniško pobūdžio susirinkimas parengimas įvyks sekmadienį, lapkričio 3 dieną. Vaišės prasidės 1 val. o kalbų ir meninių išstojimų programa 2 val. po pietų. Dalyvaus Komunistų Partijos kandidatai: Mrs. Charlene Mitchell ir Mike Zagarell.

Vieta: Statler Hilton Hotel, tarp 33rd St. ir 7th Ave., Manhattane.

Įėjimas: \$4.50 asmeniui. Bet jeigu susidarys 10 žmonių grupė ir užims visą stalą, tai visiems kartu bus tik \$35, arba \$3.50 asmeniui.

Lietuviai kviečiami dalyvauti.

Reporteris

Sausuma vietoj Šiaurės jūros

Britų geologijos instituto direktorius prof. K. Denhamas paskelbė originalų Šiaurės jūros nusausinimo projekta. Jį įgyvendinus, Europa laimėtų apie 544 tūkstančius kvadratinų kilometrų sausumos — maždaug dukart tiek, kiek užima Didžioji Britanija. Nusausintoje teritorijoje būtų galima įrengti naftos ir dujų versloves. Derlinga žemė labai praverstų žemės ūkiui.

Anot Denhemo, pertvėrti Šiaurės jūrą pylimu per Jamansą būtų nesunku. Tačiau pastatyti užtvanką tarp Anglijos ir Skandinavijos ar Jutlandijos pusiasalių vienai kuriai nors šaliai ne pagal jėgas. Denhamas mano, kad mūsų amžiuje vertėtų pradėti geologinius bandymus ir ruošti projektą, kurį įgyvendintų būsimosios kartos.

Projektas, kaip paprastai, susilaukė karštų šalininkų ir priešininkų. Jam ypač prieštarauja žvejai. Šiaurės jūroje gausu žuvies, ir nusausinimas žvejams atneštų didelių nuostolių. Be to, nežinia, ar nusausinti plotai atlygintų nuostolius, kuriuos patirtų jūreivystė. Gal būt, Denhemo projektą ištiks panašus likimas, kaip ir idėją pastatyti užtvanką Gibraltaro sąsiauryje: jis liks tik kaip drąsus, bet neįvykdytas žmogiškosios minties užmojis.